

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra Historie

**KARL STREIT (1898 – 1948) POSLEDNÍ VELITEL PŘEROVSKÉHO
GESTAPA A POSLEDNÍ POPRAVENÝ PŘÍSLUŠNÍK SS V OLOMOUCI**

Bakalářská diplomová práce

Olomouc 2016

Zpracovala: Kristýna Prokešová

Vedoucí práce: PhDr. Pavel Kreisinger

Poděkování: Můj srdečný dík patří vedoucímu mé práce PhDr. Pavlu Kreisingerovi, který mi byl vždy nápomocen a obrnil se trpělivostí. Dále bych chtěla poděkovat magistru Jiřímu Vidličkovi za rychlou, bezproblémovou komunikaci a cenné rady. Milým lidem v Zemském archivu Opava s pobočkou v Olomouci, kteří mi vycházeli po celou dobu mého výzkumu vstříc. Zároveň i pracovníkům v pražském Archivu bezpečnostních složek. V neposlední řadě mé rodině.

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem napsala samostatně, pouze za pomoci níže uvedené literatury a díky materiálům uložených ve Státním okresním archivu v Olomouci.

V Olomouci, 25. 5. 2016

Prokešová Kristýna

Obsah

Úvod.....	6
Prameny.....	7
Literatura	8
1. Dětství Karla Streita	11
2. Streitovo narukování do války a jeho působení v ní	12
3. Karl Streit začátky u policie	13
4. Tajná policie GESTAPO, Karl Streit a jeho začátky u Gestapa	13
4.1. Gestapo	13
4.2. Podmínky k přijetí ke Gestapu, Karel Streit a jeho vstup ke Gestapu.....	15
5. Karl Streit a druhá světová válka	17
5.1. Karel Streit v Novém Jičíně.....	17
5.2. Karl Streit v Protektorátu Čechy a Morava	18
6. Akce proti partyzánům na okrese Hranice, přepadení obce Zákřov	19
6.1. Akce proti partyzánům na okrese Hranice z výpovědí svědků a ze vzpomínek Karla Streita.....	20
7. Karl Streit v Přerově.....	22
7. 1. Přerovské Povstání	25
7. 2. Rekapitulace celého dne z výpovědi Karla Streita	32
7. 3. Potrestání zajatých demonstrantů dle výpovědi Karla Streita	34
7. 4. Povstání v Přerově z výpovědí svědků Bohumila Loubnera a Kurta Raunera.....	36
8. Události po povstání.....	39

9. Mimořádný lidový soud a rozsudek, trest Karla Streita.....	40
9. 1. Mimořádný lidový soud.....	40
9. 1. 1. Divoké odsuny	41
9. 1. 2. Velký retribuční dekret	42
9. 2. Zatčení Karla Streita.....	44
9. 3. Výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948	46
9. 4. Výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 28. 12. 1948	46
9. 5. Karl Streit před Mimořádným lidovým soudem.....	47
9.6. Rozsudek Mimořádného lidového soudu nad Karlem Streitem.....	47
9. 7. Streitova obhajoba	48
9.7.1. Obhajoba z událostí v Přerově při povstání	49
9.7.2. Obhajoba z událostí z Velkého Újezda.....	50
9.8. Důvody k rozhodnutí o jeho trestu	51
10. Trest.....	52
Závěr.....	53
Seznam pramenů a literatury.....	54
1. Archivní prameny	54
2. Literatura	54
Resumé	56
Seznam příloh.....	58
Anotace.....	69

Úvod

Období druhé světové války je jedním z fenoménů, který je neustále v živé diskuzi mnoha historiků. Média jsou zahlcena filmovými dokumenty, knihovny jsou plné knih s válečnou tematikou a archivy plné složek, které nám podávají reálný obraz o osudech lidí, kteří tuto těžkou dobu zažili na vlastní kůži. Karl Streit je muž, který má v Zemském archivu Opava s pobočkou v Olomouci taktéž svou složku a její prozkoumání a bádání o něm samotném je cílem mé bakalářské práce.¹

O osobě Karla Streita mnoho nevíme. Avšak pro mnohé obyvatele Přerova je tato osobnost velmi známá. Tento muž se narodil v Krasové, okres Blansko². Jeho životní cesta, kterou zachycuje má bakalářská práce, ho dovedla do Vídně, kde sloužil u vídeňské policie a poté zpět na území Protektorátu Čechy a Morava- konkrétně na Moravu, do Přerova. Můžeme předpokládat, že byl převelen do Přerova i díky tomu, že odtud pocházel.

Kousek od Vídně se vyučil pekařem. Avšak jeho životním snem bylo stát se kriminálním policistou ve službách německé policie, netušil, že tato ambice je naprosto zanedbatelná oproti tomu, jakou moc nakonec bude držet ve svých rukou. Před tím než se Karl Streit dostal na post vedoucího přerovské služebny Gestapa, prožil toho mnoho. Veškeré jeho životní kroky se děly v zaslepení, že vše dělá pro Německo a hlavně v dobré víře. Horlivě také bojoval v obou světových válkách. Díky účasti v nich Karl Streit procestoval mnohé z evropských zemí. V Protektorátu Čechy a Morava pracoval na více místech a naposled v již zmiňovaném Přerově. Jeho pracovní pozice ho častokrát opravňovali k rozhodování o životě a smrti cizích lidí. Dělo se tak nejvíce v Brně, kdy se dostal na pozici

¹ Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc.

² LIŠKA, O. a kol.: *Tresty smrti vykonané v Československu v letech 1918- 1989*. Praha 2006, s. 140.

vedoucího pro náboženské a židovské záležitosti. Během válek sílilo jeho nacistické smýšlení, které ho pak provází až do smrti, kterou má v rukou Mimořádný lidový soud v Olomouci.³

Na konci druhé světové války, když Karl Streit působil v Přerově, se událo povstání. Jako šéf úřadovny Gestapa se účastnil potlačování těchto květnových bojů spolu s dalšími vysoce postavenými úředníky Gestapa, například z Olomouce. Po potlačení povstání i Streitův hlas rozhodl o tom, jak krutě budou povstalci potrestáni. A tak díky archivním pramenům víme, že Karl Streit má na svědomí několik desítek mrtvých lidí. Dále odtud organizoval protiparašutistické operace. Ihned po povstání Karl Streit uprchl, ale byl chycen a převezen do několika pracovních táborů na Východě.

Za své činy stanul roku 1948 před Mimořádným lidovým soudem, jako mnoho dalších německých úředníků a členů Gestapa či jednotek SS, kolaborantů a dalších. Mimořádný lidový soud roku 1948 poslední den tohoto roku rozhodl o jeho smrti a o dalších sankcích pro jeho rodinu.

Prameny

O Karlu Streitovi doposud nebyla vydána žádná odborná publikace. Největším přínosem informací o tomto muži je tedy jeho samotný vyšetřovací spis, který je uložen v Zemském archivu Opava, pobočka Olomouc. Ten nám předkládá naprosto celkový obraz o jeho životě, který je popsán samotným Karlem Streitem v několika jeho výpovědích. Ty vznikaly, jako podklady pro žalobu podanou Mimořádným lidovým soudem.

Samotný Streitův proces před Mimořádným lidovým soudem, je zde do posledních detailů rozebrán. A nejen jeho výpověď nám může podat obraz o tom, jaký Karl Streit byl doopravdy muž. V jeho složce se taktéž nachází mnoho výpovědí osob, které se Streitem úzce

spolupracovali, stali se svědci jeho krutostí či dokonce přeživší Streitova nemilosrdného řádění v Přerově či kdekoli jinde.

Tento archivní pramen je velmi cenný. Nejen proto, že je jedinečným přínosem informací o tom, jak probíhal Streitův proces před Mimořádným lidovým soudem, ale především proto, že je zde popsán jeho život od narození až k poslednímu dni jeho života.

V Praze v Archivu bezpečnostních složek se Streitovo jméno nachází hned v několika fondech. Nejvíce však ve spojitosti s přerovským povstáním. Zde je uloženo nespočet výpovědí všech vysoce postavených funkcionářů Gestapa, kteří tyto květnové události popisují. Dále se zde nachází mnoho spisů z ministerstva vnitra či policie. Tyto spisy obsahují zpětné zápisy výpovědí několik let po skončení druhé světové války. Především se opět jedná o rozborů okolo přerovského povstání, především ohledně potrestání demonstrantů ze dne 2. května roku 1945.

Taktéž jeho osobní karta z Bundesarchivu, která se nachází v Berlíně, byla sice strohým, ale i tak alespoň kontrolním pramenem pro některé ze základních informací v mé práci.⁴

Literatura

Další nosné informace o Karlu Streitovi se nacházejí v práci PhDr. Jiřího Lapáčka, který je dnes ředitelem okresního archivu v Přerově. Ten se k tomuto muži vyjadřuje v souvislostech s již zmíněným přerovským povstáním. Jeho práce byla vydána ve sborníku Státního okresního archivu Přerov pro rok 2015. Není však zásadní v tom, že by popisovala Streitův život, ale je velmi čtivým průvodcem k událostem před a po květnovém povstání v Přerově. Nejen Jiří Lapáček, ale dále i PhDr. Gustav Vožda je autorem, který zpracoval téma zmíněného povstání. Avšak naprosto precizní práce je velmi ovlivněna autorovou

⁴ Bundesarchiv Berlin, sbírka bývalého Berlin Document Center, sign. SSO 166B, Karl Streit.

ideologií.⁵ Dále pak jsem při psaní práce využila studie PhDr. Pavla Kopečka. Jeho práce s názvem *Odbojové hnutí na Přerovsku a Hranicku v letech 1943 – 1945* byla vydána ve sborníku Státního okresního archivu Přerov v roce 2010. Mou velkou inspirací k práci byla diplomová práce na téma *Otto Kozłowski. Případová studie k dějinám bezpečnostního nacistického aparátu na Moravě*. Autorem práce je Václav Adamec, který se zaměřuje na život Otty Kozłowského, se kterým se setkal osobně i Karl Streit. Václav Adamec je i autorem práce s názvem *Referát II A brněnského Gestapa 1939-1943*. I tato práce je velmi kvalitním průvodcem k tématu. Ve své práci popisuje mimo jiné i struktury služeben Gestapa, které vznikaly za účelem upevnění moci Třetí říše. Zároveň v ní nalezneme informace například o podmínkách pro přijetí do řad úřednictva Gestapa.

Co se týče odborné literatury vyjadřující se k otázce gestapa, jeho struktuře, právech a především pravomocech bylo napsáno nespočetně. Kniha dua autorů Carstena Damse a Michaela Stolleho s názvem *GESTAPO Moc a teror ve Třetí říši*, je jakýmsi základním průvodcem k tématu. V prvních kapitolách popisuje průběh vzniku Gestapa. V dalších se můžeme dočíst například o vývoji organizační struktury, pracovníků Gestapa či ohledně represivních praktik. Poslední kapitola je věnována Gestapu po druhé světové válce. *Češi pod německým protektorátem. Okupační politika, kolaborace a odboj 1939 - 1945* je kniha autora Brandese Detlefa. Ten se zabývá dějinami Protektorátu Čechy a Morava. Především se věnuje odboji na tomto území či domácí politikou.

Naopak k otázce mimořádných lidových soudů se vyjadřuje kniha s názvem *Národní očištěnina retribuce v poválečném Československu*. Autorem knihy je Frommer Benjamin. Tato literatura je velmi kvalitním přehledem o retribučním soudnictví po druhé světové válce. Autor přímo učebnicově vysvětluje a popisuje soudnictví, které mělo za úkol potrestat

⁵ LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 82.

nacistické válečné zločince po pádu nacistického Německa. Věnuje se také okolnostem, které k sepsání dekretu předcházely tzv. *divokým retribucím*. Otakar Liška s kolektivem sepsal publikaci *Tresty smrti vykonané v Československu v letech 1918- 1989*. Tato kniha hodnotí pojetí trestu smrti, jak v minulosti, tak i v době současné. Popisuje taktéž funkce Mimořádných lidových soudů, řádných soudů. Vyjadřuje se nejen k funkcím, ale také popisuje systém hierarchie mezi soudci. Co se týče Mimořádných lidových soudů, popisuje je i diplomová práce *Mimořádný lidový soud v Praze*. Autorkou je studentka katedry právních dějin v Praze Daniela Němečková. Ta osvětluje zásadní pojmy týkající se těchto soudů. Avšak cílem mé práce je samotná postava Karla Streita, proto tyto informace fungují pouze jako doplňující prvky.

1. Dětství Karla Streita

Karl Streit se narodil, jako nemanželský syn, 30. března roku 1898 v Rogendorfu u Boskovic⁶ ženě jménem Filomena Streitová. Již to, že se jednalo o nemanželské dítě, by mohlo být předpokladem k tomu, že Karl Streit se později nejčastěji prezentoval, jako ateista.⁷ Jeho matka mluvila lépe česky než německy, podle toho i sám Karl Streit usuzuje, že původem byla jeho matka Češka, i přesto, že její národnost byla německá. Jeho otec se jmenoval Karel Krystýn a byl zaměstnán, jako nadlesní u Lichtenštejna. Avšak ve svých výpovědích se Karl Streit více o otci nezmiňuje, jen dodává, že mu není známo, kde se momentálně nachází a předpokládá, že otec byl národnosti československé. Karl Streit nikdy neměl zájem se s ním setkat a za svého otce považoval druhého muže své matky. Streitova matka se vdala za rakouského Němce Josefa Hartmanna, povoláním číšníka. Přesný rok tohoto sňatku nám není znám, předpokládá se, že se tak stalo buď roku 1901 či roku 1902. Zároveň se v této době i se svou matkou Karl Streit odstěhoval do Vídně. Od tohoto sňatku se v této domácnosti mluvilo pouze německy, jelikož Josef Hartmann česky neuměl.⁸ Filomena Streitová vyvdala i dvě nevlastní děti. Streitova nevlastní sestra se jmenovala Leopoldina Kaube, jeho nevlastní bratr Wilhelm Hartmann.⁹ Od doby co se jeho matka stala ženou Josefa Hartmanna, se jeho výchova upínala spíše k jakémusi německému ideálu. Karl Streit začal navštěvovat německé školy ve Vídni. Navštěvoval pět tříd obecné školy a pokračoval třemi roky na škole měšťanské. Nakonec se jeho studium přesunulo do Badenu¹⁰ u Vídně, kde se u

⁶ Dnešní Krasová, okres Blansko.

⁷ Zemský archiv v Opavě (dále jen ZA Opava), pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48- V celém dokumentu se Karl Streit prezentuje, jako ateista. Jako katolík se prezentuje v osobní kartě z Bundesarchivu v Berlíně.

⁸ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 9 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

⁹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 50 - *protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948.*

¹⁰ Město Baden je rakouské okresní město ve spolkové zemi Dolní Rakousko, leží 29 kilometrů jižně od Vídně.

Karla Krohnrafa vyučil pekařem. Hned po vyučení začal pracovat, jako pekařský pomocník u Ludvíka Reineru.¹¹

Streitova národnost byla německá. Jeho matka však byla taktéž nemanželské dítě a proto měl mnohokrát Karl Streit problémy s úřady- při obhajobě svého árijského původu.¹²

2. Streitovo narukování do války a jeho působení v ní

Roku 1916 dne 11. května narukoval k domobraně č. 14 do Brna. Bylo mu tehdy osmnáct let. Karl Streit působil během první světové války nejen v Brně, ale například i v Tyrolsku či v Halperku. Účastnil se také výcviku v Hallu u Innsbrucku.¹³

Nejdříve se do války zapojil na ruské frontě, jako svobodník. Později přešel na frontu italskou. Ještě před koncem první světové války byl Karl Streit přeložen k polnímu četnictvu, které působilo na obsazeném území v Itálii.¹⁴

Během světové války se Karl Streit vypracoval k hodnosti desátníka. Později se stal četařem u polního četnictva.¹⁵ Dovolím si citovat ze Streitovi výpovědi před soudem, ve které tuto jeho životní etapu popisuje: „*S čistým svědomím a s naprostou určitostí mohu říci, že jsem se nezúčastnil na italských bojištích žádných bestiálních činů, které byly páčány na českých legionářích.*“¹⁶ Během první světové války se Karl Streit seznámil se svým životním přítelem důstojníkem Františkem Balvínem z Plzně, kterého po druhé světové válce kontaktuje soud¹⁷, aby se k osobě Karla Streita vyjádřil.¹⁸

¹¹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 9 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

¹² Tamtéž, f. 9.

¹³ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 50 - *Protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948.*

¹⁴ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 9 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

¹⁵ Tamtéž, f. 9.

¹⁶ Tamtéž, f. 9.

¹⁷ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48 – ve složce se nachází několik autentických výzev k tomuto muži.

Po světové válce byl Karl Streit bez zaměstnání přibližně jeden a půl roku. Poté byl přijat na místo skladištního dělníka v malé firmě ve Vídni.¹⁹ Pracoval zde do 1. února 1921.²⁰

3. Karl Streit začátky u policie

Roku 1923 dne 1. února byl Karl Streit přijat do služeb vídeňského železničního četnictva tzv. *WienerBahnGendarmerie*. Absolvoval četnickou školu a u tohoto železničního četnictva pak pracoval do roku 1923.²¹ Roku 1923 byl přidělen ke kriminálnímu oddělení, již zmíněného četnictva. Stal se kriminálním policistou, což bylo jeho životním snem. U tohoto kriminálního oddělení měl za úkol vyšetřování trestných činů.²² V roce 1925 bylo vídeňské železniční četnictvo rozpuštěno a Karl Streit přešel k vídeňské kriminální policii, která byla složkou rakouské státní policie tzv. *Staatpolizei*.²³ V těchto službách se Karl Streit vypracoval na hodnost kriminálního revírního inspektora. Sloužil zde u politického oddělení až do roku 1938, tedy do doby tzv. *Anšlusu*.²⁴

4. Tajná policie GESTAPO, Karl Streit a jeho začátky u Gestapa

4.1. Gestapo

Podle teorie Wenera Besta bylo Gestapo „lékařem německého národa“, co má za úkol odstraňovat z jeho jinak zdravého těla zhoubné vředy, které představují političtí a především rasoví „nepřátelé“ nacistického režimu. Avšak žádný lékař nefunguje bez asistenta, žádná operace neproběhne bez nemocnice.²⁵

¹⁸ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 9 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

¹⁹ Tamtéž, f. 9.

²⁰ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 50 - *Protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948.*

²¹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 50 - *Protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948.*

²² Tamtéž, f. 50.

²³ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 9 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

²⁴ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 50 - *Protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948.*

²⁵ DAMS, Carsten – STOLLE, Michael: *Gestapo. Moc a teror ve Třetí říši*. Praha 2010, s. 7.

Die GeheimeStaatpolizei, zkráceně Gestapo, byla jednou ze složek nacistické moci, která je symbolem teroru nejen na území Třetí říše. Jednalo se o hlavní výkonný orgán nacistické vlády, který měl rozsáhlé pravomoci.²⁶ Nejnovější výzkumy činnosti Gestapa dospěly k závěru, že jeho úspěchy jsou velmi silně spjaty, kromě dokonale promyšleného aparátu, i s ochotou a připraveností obyvatel udávat.²⁷ Často docházelo k tomu, že Gestapo vyvolávalo mezi obyčejnými občany pocit nejistoty a znepokojení. Lidé pak celý život žili „v pozoru“. Obávali se, že budou přistiženi při bezvýznamném neobratném vyjádření i mezi kolegy či přáteli.²⁸

Nejprve působilo Gestapo pouze na území Třetí říše. Postupem času, kdy sílil nacistický vliv, se jeho působení rozšířilo na všechna okupovaná území.²⁹ Nacistický bezpečnostní aparát fungoval především díky promyšlené struktuře. Na území okupovaných Německem vytvářeli služebny, které nad nimi zajišťovaly kontrolu.³⁰ Právní základ Gestapa byl vytvořen 28. února roku 1933, nedlouho poté co se moci v Německu ujali nacisté. Gestapo získalo výhradní právo brát lidi do ochranné vazby. Podílil se zároveň taktéž na výstavbě a vedení koncentračních i pracovních táborů- od těch menších, jako je Dachau, až po takové jako byl Mauthausen.³¹ V průběhu fungování Gestapa se neustále proměňovala státně-policejní praxe, můžeme tudíž vypožorovat, že Gestapo z roku 1933 bylo jiné než z let 1936, 1939, 1942 a 1945.³²

Jednou ze zvláštností Gestapa je i těsné propojení s další bezpečnostní složkou zvanou *Schutzstaffel*.³³ Tato spolupráce je nejlépe viditelná skrze osobnosti, které se podílejí na jejich

²⁶ DAMS, Carsten – STOLLE, Michael: *Gestapo. Moc a teror ve Třetí říši*. Praha 2010, s. 5.

²⁷ DAMS, Carsten – STOLLE, Michael: *Gestapo. Moc a teror ve Třetí říši*. Praha 2010, s. 7.

²⁸ BLANDFORD, L. Edmund: *Nacistické tajné služby*. Praha 2003, s. 32.

²⁹ DAMS, Carsten – STOLLE, Michael: *Gestapo. Moc a teror ve Třetí říši*. Praha 2010, s. 7.

³⁰ FIALA, Jiří: *Z historie katovského řemesla v Olomouci. III. Popravy v Olomouci za nacistické okupace v letech 1939 – 1945 a během činnosti zdejšího Mimořádného lidového soudu v letech 1945 -1948*. In: Zprávy Vlastivědného muzea v Olomouci, č. 298. Olomouc 2009, s. 63.

³¹ BLANDFORD, L. Edmund: *Nacistické tajné služby*. Praha 2003, s. 34.

³² DAMS, Carsten – STOLLE, Michael: *Gestapo. Moc a teror ve Třetí říši*. Praha 2010, s. 7.

³³ Dále jen SS

vedení. Reinhard Heydrich stál v čele Hlavního říšského bezpečnostního úřadu, který spojoval instituci Gestapa a kriminální polici se stranickou bezpečnostní službou SS.³⁴

Při veškerých vyšetřovacích akcích mělo Gestapo právo využívat pomoci i veřejné policie, jak personálně, tak i pokud šlo o dopravní prostředky. Pokud bylo potřeba více mužů, Gestapo mohlo taktéž využít místního „generála“ SS- to se dělo při velkých pátracích akcích.³⁵

4.2. Podmínky k přijetí ke Gestapu, Karel Streit a jeho vstup ke Gestapu

Kvůli Streitově stálému působení u policejního oddělení *Staatspolizei*, přešel Karl Streit spolu i s dalšími úředníky na tomto oddělení k vídeňskému Gestapu.³⁶ Jakousi hlavní složkou úřednictva Gestapa byli právě policisté z povolání. Gestapo potřebovalo vzdělané a kvalifikované úřednictvo, bez toho by nemohlo tak dokonale fungovat. Během let 1938 - 1939 bylo potřeba navýšit počty personálu, proto docházelo k náborovým akcím. Většina nově přijatých patřila ke spodním vrstvám společnosti či k nižším středním třídám.³⁷

Vstup ke Gestapu však nebyl pouhou formalitou, ale adepti museli splnit několik podmínek. Museli mít patřičnou říšskou příslušnost, německý původ, základní vzdělání, schopnost k policejní službě, být tělesně zdatní a být členy NSDAP či jakékoli jiné instituce. Další z mnoha podmínek bylo například i absolvování základní vojenské služby, politická spolehlivost a neodmyslitelně rozhodoval i věk.³⁸ Pokud byly tyto požadavky splněny, pak následovala zkušební lhůta po dobu devíti měsíců. Těmto nováčkům byla přidělena hodnost kriminálního čekatele tzv. *Kriminal Anwärter*. Po ukončení zkušební lhůty byli povinni složit v Berlíně zkoušku tzv. *I. stupně*. Po úspěšném složení mohl uchazeč pracovat na postu

³⁴ DAMS, Carsten – STOLLE, Michael: *Gestapo. Moc a teror ve Třetí říši*. Praha 2010, s. 7.

³⁵ BLANDFORD, L. Edmund: *Nacistické tajné služby*. Praha 2003, s. 37.

³⁶ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 9 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil*.

³⁷ DAMS, Carsten – STOLLE, Michael: *Gestapo. Moc a teror ve Třetí říši*. Praha 2010, s. 58 – 59.

³⁸ DAMS, Carsten – STOLLE, Michael: *Gestapo. Moc a teror ve Třetí říši*. Praha 2010, s. 58 – 59.

kriminálního asistenta. Následovala zkouška tzv. *II. stupně* a díky ní absolvent postupoval v hodnostním žebříčku výše na kriminálního inspektora.³⁹

Karl Streit se dostal k oddělení, které mělo na starosti záležitosti sociálních demokratů. Toto oddělení mělo za úkol hledat a zatýkat bývalé sociální demokraty v Rakousku. Především byla zkoumána jejich ilegální protinacistická činnost. Většina zatčených byla poslána do koncentračních táborů či odsouzena. Do těchto akcí se Karl Streit zapojoval velmi aktivně- prováděl domovní prohlídky, zatýkal.⁴⁰

Metody Gestapa používané během výslechů přecházely od verbálního vyhrožování až po skutečné fyzické mučení, jako bylo například bití gumovými obuškami, přikládání elektrod na nejcitlivější místa na těle, máčení střídavě v ledové a naopak vařící vodě či strhávání nehtů na rukou i nohou.⁴¹

Koncem března roku 1938 byl podle jeho vlastních slov: *„Přinucen do vstupu do NSDAP. Přišli ke mně úředníci od státní policie Karl Hirta a Rüksinger, oba z Vídně a ilegální pracovníci, pak úředníci od státní policie hrozili, že když nepřistoupím do NSDAP, že budu přesunut do staré říše.“*⁴²

Karl Streit tedy podlehl tlaku úředníků, avšak v této straně nikdy nevykonával žádnou funkci.⁴³ Přesné datum vstupu Karla Streita k jednotkám SS je 1. listopadu roku 1937.⁴⁴ Karl Streit vypověděl, že současně vstupoval k NSDAP a zároveň byl přijat k SS.

³⁹ ADAMEC, V.: *Referát II A brněnského Gestapa 1939-1943*, s. 22 – 23.

⁴⁰ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 51 - *Protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948.*

⁴¹ BLANDFORD, L. Edmund: *Nacistické tajné služby*. Praha 2003, s. 33.

⁴² ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 9 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

⁴³ Tamtéž, f. 9.

⁴⁴ Bundesarchiv Berlin, sbírka bývalého Berlin Document Center, sign. SSO 166B, Karl Streit.

5. Karl Streit a druhá světová válka

Roku 1938 narukoval do bojů ve druhé světové válce po dobu jednoho měsíce, stalo se tak v měsíci říjnu. Dostal se tak k tajné polní policii tzv. *GeheimeFeldpolizei*. U této složky sloužil v hodnosti strážmistra tzv. *Wachtmeistera*.

Spolu s německými vojsky se účastnil okupace jižní Moravy, především v oblasti Znojma. Jeho hlavním úkolem bylo zatýkat protistátní živly na základě evidenčních lístků. Tyto evidenční lístky byly posílány rovnou z Berlína. Ve většině případů tyto lístky obdrželi čeští občané - komunisté či sociální demokrati. Tito lidé byli pak eskortováni na velitelství Gestapa ve Vídni a odtud byli odváděni k dalšímu projednávání. Od tajné polní policie, přešel zpět k vídeňskému Gestapu. Zde sloužil do 1. srpna roku 1938.⁴⁵

Ještě před narukováním do války uzavřel sňatek s Rakušankou Leopoldinou Schmidtovou. Sňatek uzavřeli dne 15. červa roku 1939. Jejich manželství bylo bezdětné. Jeho manželka nikdy nebyla členkou NSDAP.⁴⁶

5.1. Karel Streit v Novém Jičíně

Podruhé Karl Streit narukoval již na delší dobu. Stalo se tak roku 1939 od 1. srpna do konce února roku 1943.⁴⁷ Karl Streit se dostal do oddílu tajné polní policie pod vedením Dr. Romana Loose. Spolu se Streitem zde působilo asi 60 dalších mužů. Byl povolán do Nového Jičína, kde měli připravit tažení proti Polsku. V Novém Jičíně měl Karl Streit hodnost polního policejního komisaře tzv. *Feldpolizei - komisar*. Streitovi zde byla přidělena skupina mužů, kteří měli postupující armádu zabezpečit od nepřátelských živlů.⁴⁸

⁴⁵ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 51 - *Protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948.*

⁴⁶ Tamtéž, f. 51. – Karl Streit se o své ženě zmiňuje jen spora, nejvíce pak ve svém rozsudku, kdy prosí Mimořádný lidový soud o to, aby byla ušetřena sankcí.

⁴⁷ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 9 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

⁴⁸ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 50 - *Protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948.*

Odtud se Karl Streit dostal do Polska. Pobýval zde přibližně 3 týdny. Působil v mnoha dalších městech, například v okolí Sanoku či Černého Dunajce. Hned z Polska i s jeho skupinou byl Karl Streit vyslán na belgicko - lucemburskou hranici. U této policie dále sloužil v Holandsku, Belgii, Francii, Itálii a Řecku až do roku 1942. Téhož roku, kdy se vrátil z Řecka, přijal Karl Streit u SS hodnost *Untersturmführera*. Rok 1942 byl pro něj kariérně velmi úspěšný. Kromě nové hodnosti, byl povolán do Berlína ke zkoušce způsobilosti na kriminálního komisaře. Po složení zkoušky byl Karl Streit nasazen do Itálie, konkrétně na Sicílii.⁴⁹

5.2. Karl Streit v Protektorátu Čechy a Morava

Po událostech ve dnech 14. – 16. března 1939 Česko- Slovensko fakticky zaniklo a bylo nahrazeno samostatným Slovenskem a Protektorátem Čechy a Morava. Demokratické velmoci a Sovětský svaz nikdy nepřijaly tento fakt. Velmoci jako Velká Británie, Francie, USA a již zmíněný Sovětský svaz proti německému postupu protestovaly. Avšak Emil Hácha svěřil osud českých zemí do rukou Adolfa Hitlera.⁵⁰

Do Protektorátu se Karl Streit dostal služebně počátkem března roku 1944. Nejdříve pracoval u brněnského Gestapa a setrval zde až do prosince téhož roku.⁵¹ V Brně byl přidělen k oddělení pro potírání sabotážníků a parašutistů. Dokonce zde zastával i prozatímní funkci vedoucího tohoto oddělení. Kvůli neshodám s kriminálním radou Römerem na tomto oddělení, byl Karl Streit přeložen. Načež vedl oddělení pro náboženské a židovské záležitosti.⁵² Zejména se jednalo o kontrolu činnosti náboženských sekt, zabavování majetku uprchnutých

⁴⁹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 51 - *Protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948.*

⁵⁰ KUKLÍK, Jan – NĚMEČEK, Jan – ŠEBEK, Jaroslav: *Dlouhé stíny Mnichova. Mnichovská dohoda očima signatářů a její dopady na Československo.* Praha 2011, s. 136.

⁵¹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 9 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

⁵² ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 52 - *Protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948.*

Židů či vedení vyšetřování na udané na české občany, kteří zadržovali židovský majetek.⁵³ Také se zaobírali židovskými mišenci, které posílali do pracovního tábora v Benešově u Prahy. Několik židovských občanů bylo zatčeno a vyslýcháno. Tyto výsledky zadržených Židů prováděl Franz Scherzer, což byl vrchní kriminální sekretář. Dalším účastníkem výslechů byl například pomocný zaměstnanec Gestapa Schuster. Oba tyto muži napadali vyslýchané a chovali se k nim přímo nelidsky.⁵⁴

6. Akce proti partyzánům na okrese Hranice, přepadení obce Zákřov

Časopis *Rudé právo* již v roce 1943 nabádal k vytvoření národní lidové armády. Základem této armády mají být malé bojové oddíly. Neapelovalo však na vytvoření velkých partyzánských skupin, které bývali v lesích či špatně přístupných terénech, ale především nabádalo k sabotážím.⁵⁵ Partyzánské akce se děly na celém území Protektorátu, oblíbené jsou i v zahraničí.

Karl Streit byl Mimořádným lidovým soudem taktéž obviněn z protipartyzánských akcí. Tou konkrétní, do které Karl Streit zasahoval, byla kousek od Velkého Újezdu, v okrese Hranice.⁵⁶ V jedné ze svých výpovědí před Mimořádným lidovým soudem, konkrétně ze dne 15. prosince roku 1948, se vyjadřuje k jeho zainteresování do této akce.⁵⁷

Již koncem března roku 1945 na úřadovnu přerovské služebny Gestapa přicházelo mnoho písemných hlášení. Tyto hlášení podával velitel vojenské posádky v Hranicích,

⁵³ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 9 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

⁵⁴ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 52 - *Protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948.*

⁵⁵ BRANDES, Detlef: *Češi pod německým protektorátem. Okupační politika, kolaborace a odboj 1939- 1945.* Praha 1999, s. 408.

⁵⁶ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 43 – 49.

⁵⁷ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48.

plukovník Baumann. V těchto písemných zprávách se objevovali informace o partyzánských jednotkách v jeho obvodu.⁵⁸

6.1. Akce proti partyzánům na okrese Hranice z výpovědí svědků a ze vzpomínek Karla Streita

Po přijetí všech znepokojivých písemných zpráv na žádost plukovníka Baumanna odjíždí Streit na poradu do Hranic. Všichni pozvaní se sešli na posádkovém velitelství v Hranicích. Na této poradě se mělo vyřešit, jak se dále bude postupovat proti partyzánským jednotkám. Karl Streit se do akcí díky malému počtu lidí na služebně nemohl zúčastnit. Streit si tedy zažádal v Brně o vyslání Jagdkomnada, v žádosti mu však nebylo vyhověno.⁵⁹

Plukovník Baumann tedy jako náhradu povolal do svého okresu kozácký batalion tzv. *Feuermittel* číslo 524. Tento batalion měl přibližně 400 mužů. Velitelem tohoto praporu byl kapitán Panin, dále zde fungoval i kapitán Dittrich a poručík Černý. Tento prapor se ubytoval ve Velkém Újezdě a v okolních obcích okresu Hranice.⁶⁰

Kozácké oddíly začali plenit okolí Tršic a blízkých obcí. Ke Streitovi se tyto informace dostaly úplnou náhodou a to, na základě stížností četnických stanic. Okresní hejtman Jeschke a Streit se spolu snažili situaci vyřešit. Na základě těchto událostí se několikrát sešli. Společně pak navštívili Velký Újezd. V tomto okamžiku už zde bylo mnoho různých důstojníků z německých posádek, kteří byli sezváni k řešení situace postupu proti partyzánům.⁶¹

⁵⁸ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 53 - *Protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948.*

⁵⁹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 53 - *Protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948.*

⁶⁰ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 53 - *Protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948.*

⁶¹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 4 - *Rozsudek Mimořádného lidového soudu konaného v Olomouci dne 31. 12. 1948.*

Dále Karl Streit tyto události nezmiňuje, proto budu informace čerpat z jeho rozsudku a převážně z výpovědí ostatních členů Gestapa, kteří jeho spoluúčast na protipartyzánských akcích potvrdili.⁶²

V dodatku trestního oznámení z roku 1948 dne 21. prosince se můžeme dozvědět, že Karl Streit byl obviněn i z protipartyzánských akcí konané v okrese Hranice. Podle stejného dodatku, se Karl Streit vícekrát účastnil porad, které měly řešit tyto protipartyzánské akce. Výsledkem této akce bylo přepadení obce Zákřov v okrese Hranice. V obci bylo vypáleno několik domů a zatčeno několik místních českých obyvatel. Roku 1945 dne 20. dubna bylo vybráno 19 osob ze všech pozatýkaných. Tyto osoby byly odvezeny nákladním autem do lesa poblíže osady Kyanica. Všichni do jednoho byli zastřeleni. Jejich těla byla částečně spálena. Mezi oběťmi byli: Jan Ohera, Oldřich Ohera, Josef Marek, Antonín Glír, Drahomír Marek a další.⁶³

Do Velkého Újezdu Karl Streit vyslal své podřízené Gepperta a Hikadeho. Tito dva muži se stali jakousi spojkou mezi přerovskou služebnou Gestapa a kozáckými skupinami ve Velkém Újezdě. Po přepadení Zákřova Karl Streit vyslal další ze členů přerovského Gestapa například Greifenedera, Knolla a Carmanna, kteří se podíleli na zatýkání a vyslýchání osob. Nakonec tito muži rozhodli o osudu zatčených.⁶⁴

Z výpovědi svědků: *„Karl Streit jmenoval gestapáka Gepperta, jako spojkou mezi přerovskou služebnou Gestapa a mezi jednotkami vlasovců. Později k němu byl přidělen gestapák Hikade (taktéž ze služebny přerovského Gestapa). Oba navazovali styky i s partyzány v okrese Hranice. Geppert ještě před samotným napadením obce se dostal do*

⁶² ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 4 - *Rozsudek Mimořádného lidového soudu konaného v Olomouci dne 31. 12. 1948.*

⁶³ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 33.

⁶⁴ Tamtéž, f. 33.

*přestřelky s partyzány a on sám byl zraněn.*⁶⁵ Avšak opět to vypovídá o tom, že Karl Streit jako jeho přímí nadřízený věděl o všech protipartyzánských akcích.⁶⁶

Geppert a Hikade se pak podíleli ještě na jiných akcích proti československým partyzánům. Konkrétně tomu bylo v obci Přestavlky, opět v okrese Hranice. Zde bylo vypáleno několik domů a zastřeleno 7 osob. Jednou z obětí byl i major moravské brigády Ludvík Freit. Streit popírá jakoukoli spoluúčasť, avšak opět je osobně zodpovědný za své podřízené.⁶⁷

7. Karl Streit v Přerově

Roku 1945 dne 7. ledna byl Karl Streit přeložen z Brna k přerovskému Gestapu. Stal se zde vedoucím Gestapa a Kripo⁶⁸ až do 7. května téhož roku.⁶⁹ Rok 1945 pro něj významným po stránce kariérního růstu, jelikož se stal *Obersturmführerem*. Stalo se tak na počátku toho roku dne 30. ledna.⁷⁰

I co se týče služeben Gestapa v menších městech, jako bylo například Gestapo v Přerově, bylo potřeba dodržovat pečlivě promyšlenou strukturu. Tato struktura byla vyhlášena Ministerskou radou pro obranu říše a německé bezpečnostní policie v Protektorátu Čechy a Morava dne 1. září roku 1939. Z tohoto prohlášení pak vyplynulo, že bezpečnostní policie se nyní zpočátku a podléhala pouze Třetí Říši.⁷¹ Oproti služebnám ve velkých městech, jako tomu bylo v Praze, Brně či Olomouci, ty menší se lišily pouze v počtech oddělení či počtech

⁶⁵ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 36.

⁶⁶ Tamtéž, f. 36.

⁶⁷ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 34.

⁶⁸ Německá kriminální policie *Kriminalpolizei*

⁶⁹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 10 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

⁷⁰ Bundesarchiv Berlin, sbírka bývalého Berlin Document Center, sign. SSO 166B, Karl Streit.

⁷¹ ADAMEC, V.: *Referát II A brněnského Gestapa 1939-1943*, s. 21-22.

zaměstnanců, kdy jeden člověk pracoval pro více oddělení. Do větších akcí se pak zapojovala zpravidla většina členů služebny.⁷²

Po dobu Streitova působení v Přerově řešila služebna Gestapa spíše případy českých dělníků, kteří uprchli z říše či opustili opevňovací práce. V jednu dobu se právě útky z říše či od práce velmi rozmohly. Přerovské Gestapo tyto občany trestalo velmi přísně.⁷³ V souvislosti s těmito útky musel v Přerově zasednout i mimořádný soud. Mnoho z pochytaných uprchlíků byli tímto soudem odsouzeni k dlouhému vězení. Když v Přerově došlo k nějakým vážnějším případům, vše již řešilo tzv. *Jagkommando*, které bylo zřízeno k ochraně proti partyzánským výbojům.⁷⁴

Díky vyhlášení 1. a 2. stanného práva a díky následným popravám se na Přerovsku v letech 1941 -1942 odmlčely jakékoli odbojové organizace. Avšak netrvalo dlouho a na konci roku 1942 se v Protektorátu objevují zcela nové odbojové struktury. Bývalá organizace s názvem *Ústřední vedení domácího odboje* byla nahrazena novou a to *Přípravným revolučním národním výborem* (dále jen PRNV). Mezi členy byl například bývalý československý ministr zahraničí Kamil Krofta, básník Jaroslav Kvapil či právník a publicista Emil Lány. Jejich hlavním úkolem bylo neustále udržovat kontakt s exilovou vládou v Londýně. Záměrem PRNV bylo především vytvoření nezávislého Československa, které bude spolupracovat se SSSR. Dále se svým programem snažili o úpravu politického systému a potrestání Němců. Dokonce PRNV vytvořilo i vojenskou část v čele s generálem Zdeňkem Novákem. Co se týče vojenské části PRNV zasahuje i na Přerovsko. Velitel plánovaného

⁷² ČEŠÍK, Vojtěch: *Richard Heidan (1893 – 1947) a Franz Langer (1898 – 1947). Představitelé venkovní služebny gestapa v Olomouci*. Bakalářská diplomová práce. Olomouc 2016.

⁷³ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 52 - *Protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948*.

⁷⁴ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 52 - *Protokol sepsaný na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Olomouci dne 15. 12. 1948*.

protinacistického povstání plukovník generálního štábu František Rakovčik pocházel z Přerova.⁷⁵

V průběhu roku 1944 došlo k jednomu z největších impulzů, který zaktivoval odbojové hnutí na Přerovsku. Tím impulzem bylo přistání západního paravýsadku CLAY v dubnu 1944. CLAY mělo zpravodajské, spojovací a organizační úkoly. Hned po seskoku se parašutisté ukryli na kontaktní adrese v Bystřici pod Hostýnem. Ihned za pomoci odbojových pracovníků začali budovat novou organizaci, která zasahovala okresy Hranice, Valašské Meziříčí, Vsetín, Holešova, Uherské Hradiště, Hodonín, Kyjov, Židlochovice, Kroměříž, Zlín, Uherský Brod, Přerov⁷⁶, Ostravu a Frenštát pod Radhoštěm. Kromě zpravodajské činnosti docházelo k vytváření základny pro ozbrojené protinacistické povstání.⁷⁷

Co se týče Přerova, od června roku 1944 se k odbojovému hnutí zapojili bývalí, aktivní i záložní důstojníci a poddůstojníci československé armády. Především měli za úkol CLAY informovat o vojenském či politickém dění v regionu, výrobě zbrojních továren, přesunech německého vojska, dislokaci vojenských zařízení, činnosti protektorátních úřadů. Činnost výsadku CLAY byla neuvěřitelná, za takřka necelý rok bylo odesláno přes 800 depeší z radiostanice EVA.⁷⁸

Kromě protinacistické organizace CLAY došlo i k dalšímu odbojovému úspěchu a to k přechodu 1. čs. partyzánské brigády Jana Žižky v září a říjnu ze Slovenska na Moravu.⁷⁹ Jednalo se o nejpočetnější partyzánskou jednotku v českých zemích. Vznikla z výsadku ze SSSR, který se uskutečnil v srpnu roku 1944 na Slovensku. Velitelem výsadku se stal poručík

⁷⁵ KOPEČEK, Pavel: *Odbojové hnutí na Přerovsku a Hranicku v letech 1943 – 1945*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov. Přerov 2010, s. 183.

⁷⁶ K organizaci CLAY byl Přerov zapojen v polovině června 1944, prostřednictvím poručíka Jana Marka z Holešova. Tato akce měla krycí označení K jako „Kamil“.

⁷⁷ KOPEČEK, Pavel: *Odbojové hnutí na Přerovsku a Hranicku v letech 1943 – 1945*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov. Přerov 2010, s. 184.

⁷⁸ KOPEČEK, Pavel: *Odbojové hnutí na Přerovsku a Hranicku v letech 1943 – 1945*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov. Přerov 2010, s. 184-185.

⁷⁹ KOPEČEK, Pavel: *Odbojové hnutí na Přerovsku a Hranicku v letech 1943 – 1945*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov. Přerov 2010, s. 183.

Ján Ušiak, náčelníkem štábu Dajan Bojanovič Murzin. Velmi rychle se výsadek rozrostl a přijal název 1. československý partyzánský oddíl Jana Žižky. Původní oddíl se přeměnil v brigádu, jejíž jednotlivé části prováděli operace po celé Moravě.⁸⁰

Přerovská skupina „Kamil“ se spojila s 1. čs. brigádou Jana Žižky začátkem ledna 1945 - prostřednictvím Františka Foukala. Přerov byl pro tuto skupinu velmi důležitým zásobovacím místem. Štáb partyzánské brigády do Přerova vysílal Františka Mola, který zajišťoval dodávky veškerých nezbytností k přežití.⁸¹ Tyto partyzánské skupiny se staly neodmyslitelnými bojovníky při květnovém přerovském povstání.

7. 1. Přerovské Povstání

Přerovské povstání je důležitou událostí, která se stala těsně před osvobozením Přerova. První zmínky o této tragédii jsme mohli najít v denním tisku s názvem *Naše Haná* o rok později.⁸² Doposud nejrozšířenější práci, která pojednává o přerovském povstání, napsal PhDr. Gustav Vožda v roce 1975. Ten ve své práci popisuje povstání minutu po minutě od šesté hodiny ranní až do osmé večer. Ve své práci si pak ještě pokládá mnoho otázek, které se týkaly osudů zemřelých či samotného průběhu povstání. Největší výhodou této práce je to, že autor při sepisování práce spolupracoval s občany Přerova, kteří se povstání účastnili. Nevýhodou práce je absence archivních pramenů, jelikož do nich autor neměl přístup, s přihlédnutím k době tvorby práce.⁸³

⁸⁰ KOPEČEK, Pavel: *Odbojové hnutí na Přerovsku a Hranicku v letech 1943 – 1945*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov. Přerov 2010, s. 192.

⁸¹ KOPEČEK, Pavel: *Odbojové hnutí na Přerovsku a Hranicku v letech 1943 – 1945*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov. Přerov 2010, s. 195.

⁸² LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 79.

⁸³ LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 82.

Morava se od února 1945 postupně stávala operačním územím pro německé vojáky. Karl Hermann Frank⁸⁴ vyhlásil přípisem z 21. dubna část Moravy za bojové pásmo.⁸⁵ Jednalo se například o Olomouc - venkov, Prostějov, Kroměříž, Hranice a taktéž Přerov. Většina německých úřadů byla již evakuována, když se na frontách začalo zvyšovat ohrožení. Avšak co se týče Přerova, ke dni 17. dubna roku 1945, se zde nacházelo přes 7000 vojáků a úředníků. Jen pro srovnání v Prostějově jich bylo přibližně 900. Tito němečtí vojáci a úředníci zde vyčkávali na další pokyny Karla Hermanna Franka.⁸⁶ Přerov byl německou posádkou zahlcen.⁸⁷ Toto město bylo velmi důležitým mezníkem německé armády. Nacházelo se v týlu německé 1. tankové armády.⁸⁸ Dále zde sídlily dva armádní prapory, nacházela se zde také nekompletní rota tzv. *ochranné policie*, dále zvláštní útvar podléhající přerovskému nádražnímu velitelství a taktéž protipartyzánská skupina *Olza* a zajisté příslušníci Gestapa.⁸⁹

Přerovskému povstání předcházelo nespočetně utajených schůzek a příprav, které se událi v kanceláři Vojtěcha Nepila a následně i v bytě primáře Havla Jaroslava. Ten se nacházel v Bartošově ulici. Scházeli se zde občané bez rozdílu. Nehráli mezi nimi roli sympatie k politickým stranám, organizacím či k víře.⁹⁰ Scházeli se společně komunisté, národní socialisté, lidovci dále zástupci legionářů, zástupci z organizace SOKOL, důstojníci či místní inteligence.⁹¹ Z konkrétních postav bych zmínila plukovníka generálního štábu

⁸⁴ ADAMEC, V.: *Referát II A brněnského Gestapa 1939-1943*. Karl Hermann Frank byl SS - Gruppenführer pro Protektorát Čechy a Morava. Stal se jedním z hlavních informátorů Heydricha či Himmlera.

⁸⁵ LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 82.

⁸⁶ LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 78-79.

⁸⁷ LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 84.

⁸⁸ ČERNÝ, Vladimír: *Nacistická bezpečnostní police na Moravě v letech 1944-1945. Případová studie k historii nacistického represivního aparátu na Moravě a jeho velitele Maxe Rausche v posledních měsících okupace*, Brno v minulosti a dnes, v tisku.

⁸⁹ LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 84.

⁹⁰ LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 79.

⁹¹ LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 84.

Františka Rakovčíka, podplukovníka Jaroslava Minaříka nebo majora Jaroslava Zapletala, který zároveň podporoval partyzánské skupiny. Co se týkalo zástupců komunistických stran, ti se na schůzích objevovali jen spora.⁹²

Dne 30. dubna roku 1945 byl v Přerově ustanoven dvacetičlenný Revoluční okresní národní výbor. Do čela této revoluční organizace se postavil profesor přerovského gymnázia Jan Machovec.⁹³ Zmíněný Bohuslav Šída byl hlavní oporou vojenské složky této organizace.⁹⁴ Tento muž byl několik dní před povstáním majorem Dajanem Bojanovičem Murzinem ustanoven, jako vedoucí všech odbojových složek z přerovského okresu napojených na 1. Československou partyzánskou brigádu Jana Žižky.⁹⁵

Toho dne kdy vypuklo povstání, se v Přerově hned od rána šeptala zpráva o kapitulaci Třetí říše, o pádu Berlína. Tyto informace podpořily nadšení k povstání, avšak nebyly zcela přesné a to díky zahraničnímu rozhlasu, který od rána vysílal zprávy o jednotlivých kapitulacích německého vojska v zahraničí. V místním rozhlase z budovy radnice neznámý hlasatel oznámil kapitulaci Německa a provolával slávu Československé republice.⁹⁶ Místní obyvatelstvo začalo vyvěšovat československé či sovětské vlajky a naopak lidé strhávali německé nápisy a letáky.⁹⁷

Ráno se v místním parku sešlo jedenáct členů ilegální OV KSČ, jejich schůzi však přerušilo již zmíněné provolání z radnice. Na hlavním náměstí byl vytvořen stranický

⁹² LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 79.

⁹³ KOPEČEK, Pavel: *Odbojové hnutí na Přerovsku a Hranicku v letech 1943 – 1945*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov. Přerov 2010, s. 202.

⁹⁴ Bohuslav Šída byl zapojen do operací CLAY, byl velitelem bojové organizace. Byl pracovníkem ve Středomoravských elektrárnách.

⁹⁵ LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 84.

⁹⁶ Tamtéž, s. 84.

⁹⁷ ČEŠÍK, Vojtěch: *Richard Heidan (1893 – 1947) a Franz Langer (1898 – 1947). Představitelé venkovní služebny gestapa v Olomouci*. Bakalářská diplomová práce. Olomouc 2016.

sekretariát, který byl označen nápisem v azbuce.⁹⁸ Co se týče programu ilegálních komunistů, nejen v Přerově, šlo především o propagaci jednotné národní fronty. Tato jednotná národní fronta měla být složena mimo jiné i z komunistů, Benešových příznivců, členů SOKOLA a katolíků.⁹⁹

Dále i díky spolupráci s místní železnicí, která vytvořila Revoluční železniční národní výbor, se podařilo na přerovském železničním nádraží odzbrojit přibližně 1500 německých vojáků. Tak byly získány stovky zbraní, které měli dopomoci dovést povstání k vítěznému konci.¹⁰⁰ Dokonce němečtí i maďarští vojáci byli informacemi o kapitulaci natolik zmateni, že sami dobrovolně vydávali své zbraně, náboje a dokonce i dělo.¹⁰¹

Takto velmi rychlý sled událostí, však zapříčinil naprostou neorganizovanost demonstrujících obyvatel. První kdo se dokázal zorganizovat, byli příslušníci partyzánských skupin. Tyto skupiny pak posílili i ruské a české partyzánské jednotky z oddílu Tolstoj z Dobřčic. Revoluční železniční národní výbor převzal nad nádražím plnou kontrolu. Kolem deváté hodiny ranní byla z přerovského nádraží do Olomouce vyslána lokomotiva, vyzdobená československými vlajkami. Při akci na nádraží padlo 17 železničářů, taktéž několik osvobozených sovětských zajatců.¹⁰²

Revoluční okresní národní výbor si kladl za cíl zorganizovat chaotickou situaci, která již od rána nastávala. Prvotním cílem bylo svržení JUDr. Erwina Krauta¹⁰³, který byl v čele

⁹⁸ Tamtéž, s. 84.

⁹⁹ BRANDES, Detlef: *Češi pod německým protektorátem. Okupační politika, kolaborace a odboj 1939- 1945*. Praha 1999, s. 408.

¹⁰⁰ LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 85.

¹⁰¹ Archiv bezpečnostních složek (dále jen ABS) Praha, fond 325, sign. 325-6-12, f. 1.

¹⁰² LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 85.

¹⁰³ ABS Praha, fond 325, sign. 325-6-12 - Krajská správa sboru národní bezpečnosti při vyšetřování událostí přerovského povstání JUDra. Erwina Krauta eviduje za pomoci tajné operace s názvem *TEMNO*, JUDr. Erwin Kraut byl konfidentem přerovské Sicherheitspolice.

úřadu německého okresního hejtmanství.¹⁰⁴ Toho ve tříčlenném složení navštívili a požádali ho o složení funkce vzhledem k nastávajícím událostem. Kraut tak učinil, avšak ihned po tom uvědomil o této skutečnosti holešovickou posádku SCHUPA.¹⁰⁵ Povstalci dále téměř zastavili provoz elektrárny- což se projevilo nejen v místních závodech, ale i v okolí. Zničili německou vojenskou ústřednu Anne Marii, která se nacházela v budově místní pošty. Největší chybou místních povstalců bylo to, že nepřerušili telefonní či telegrafní spojení se zbytkem území okupované Němci. V provozu zůstala i německá letecká ústředna. A tak se informace o začínajícím povstání velmi rychle dostaly i například do Olomouce, k místnímu veliteli Gestapa kriminálnímu komisaři Richardu Heidanovi^{106, 107}.

Jelikož Revoluční okresní národní výbor neměl dostatečně mnoho ozbrojených sil, bylo potřeba je sehnat. Byly nachystány mobilizační vyhlášky, které na občany také apelovali, aby nedovolili drancování a žádali ctění majetku domácího obyvatelstva. Z městského rozhlasu se roznášela prosba ke všem bývalým československým důstojníkům, aby se shromáždili před radnicí na hlavním náměstí. Desítky důstojníků se začaly scházet, jak před radnicí, tak i před budovou okresního úřadu. Z věznic služebny přerovského Gestapa byli puštěni všichni vězni. Naopak bylo dočasně pozatýkáno několik kolaborantů.¹⁰⁸

Na přerovské radnici již před povstáním fungoval dvanáctičlenný radniční národní výbor. Členové výboru byli převážně příslušníci předmnichovských pravicových politických stran a také zámožnější místní obyvatelé. Jedním z patriotů radnice byl profesor Jan Machovec, který se velmi vehementně pokoušel přimět německé příslušníky (velící

¹⁰⁴ LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 85.

¹⁰⁵ ABS Praha, fond 325, sign. 325-6-12, f. 56.

¹⁰⁶ ČEŠÍK, Vojtěch: *Richard Heidan (1893 – 1947) a Franz Langer (1898 – 1947). Představitelé venkovní služebny gestapa v Olomouci*. Bakalářská diplomová práce. Olomouc 2016.

¹⁰⁷ LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 85.

¹⁰⁸ LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 86.

důstojníky, okresního hejtmana, aj.), aby s přihlédnutím k situaci způsobené kapitulací Německa došlo k nenásilnému předání moci.¹⁰⁹

Dopoledne již došlo k ofenzivním akcím německých okupantů, kteří měli v zájmu opět dostat Přerov pod svou kontrolu. Do města tedy přijela vojenská pohotovost, která spolupracovala s místním Gestapem. Také ke spolupráci s Gestapem přistoupili i jednotky SS vyslané z Olomouce.¹¹⁰ Taktéž již zmíněné jednotky SCHUPA se zapojily k potlačování demonstrace.¹¹¹ Kolem poledne byl smrtelně zraněn první z povstalců jménem Oldřich Ondrášek.¹¹² Při potlačování manifestace bylo 8 československých občanů zastřeleno a dalších 16 osob zraněno (většina z nich těžce). Pozatýkáno bylo okolo stovky demonstrantů. Na výsleších zatčených se podílel Wilhelm Kittel^{113, 114}

Odpoledne se z rozhlasu začali šířit zprávy o špatné interpretaci kapitulace Německa, ale povstálý dav již nechtěl ustupovat. Během dne se odehrálo několik menších bojů, avšak čísla obětí začala stoupat po desítkách. Nejvíce jich má na svědomí sám Karl Hermann Frank, který dal přerovskému Gestapu rozkaz zatknout a popravit všechny povstalce.¹¹⁵ Na základě stanného práva bylo zatčeno 22 demonstrantů. Všichni byli umístěni ve věznici Okresního soudu v Přerově.¹¹⁶ Ohniska nepokojů v Přerově vyhasli k večeru mezi šestou a sedmou hodinou.¹¹⁷

¹⁰⁹ Tamtéž, s. 86.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 86.

¹¹¹ ABS Praha, fond 325, sign. 325-6-12, f. 56.

¹¹² LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 86.

¹¹³ ABS Praha, fond 325, sign. 325-9-4, f. 6 – Wilhelm Kittel zapříčinil smrt dalších několika osob na základě rozhodnutí o nastoupení do transportu do koncentračního tábora. Rozhodoval také o popravách. Mezi jeho oběťmi jsou Ladislav Pyšný, Kellar Gustav, Blažej Rudolf nebo Dvořáková Věra.

¹¹⁴ ABS Praha, fond 325, sign. 325-9-4, f. 5.

¹¹⁵ LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 86.

¹¹⁶ ČERNÝ, Vladimír: *Nacistická bezpečnostní police na Moravě v letech 1944-1945. Případová studie k historii nacistického represivního aparátu na Moravě a jeho velitele Maxe Rausche v posledních měsících okupace*, Brno v minulosti a dnes, v tisku.

¹¹⁷ LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 86.

Na druhý den ráno, tedy 2. května, do Přerova přijel šéf olomoucké služebny Gestapa kriminální komisař SS- Hauptsturmführer Richard Heidan v doprovodu dalších asi dvanácti příslušníků Gestapa. Následně po něm přijel i Max Rausch¹¹⁸. Ten rozhodl o tom, že zatčení občané budou převezeni do Olomouce, konkrétně na střelnici v Lascích. Jeden z demonstrantů Josef Beneš zemřel ještě dříve, než Gestapo rozhodlo o jeho osudu. Podle všeho zemřel již v přerovské věznici na srdeční slabost. Jeho tělo bylo vhozeno do místní řeky Bečvy.¹¹⁹ Zbylí zatčení obyvatelé Přerova byli podrobeni výslechům, avšak protokoly z nich nejsou nikde k dohledání. Tyto výslechy prováděl Josef Hummel i již zmíněný Wilhelm Kittel.¹²⁰ Výslechli 30 osob a z toho 16 navrhli ihned k popravě. Ostatní příslušníci Gestapa rozhodli stejně i o zbylých 7 lidech. Popravčím byl určen Johannes Kurt Rimkus, na jeho vlastní žádost.¹²¹ Dále se na popravách podílel František Michalek.¹²² Mrtvá těla obětí byla vhozena do hromadného hrobu za střelnicí. Přerov byl sovětskými vojsky osvobozen až 8. května roku 1945.¹²³ Po kapitulaci Německa byl tento masový hrob objeven. Mrtvoly byly ohledány policejním lékařem MUDr. Pavlíčkem z Olomouce. Bylo zjištěno, že u většiny z nich byla roztržena lebeční kost s tržnými ranami v obličeji a po těle. Odkazem bestiality se stala objevená skutečnost, že většina obětí měla vyhrzenuté mozky. Ve všech případech se prokázala střelná rána do týlu z bezprostřední blízkosti.¹²⁴

¹¹⁸ ČERNÝ, Vladimír: *Nacistická bezpečnostní police na Moravě v letech 1944-1945. Případová studie k historii nacistického represivního aparátu na Moravě a jeho velitele Maxe Rausche v posledních měsících okupace*, Brno v minulosti a dnes, v tisku.

¹¹⁹ ČERNÝ, Vladimír: *Nacistická bezpečnostní police na Moravě v letech 1944-1945. Případová studie k historii nacistického represivního aparátu na Moravě a jeho velitele Maxe Rausche v posledních měsících okupace*, Brno v minulosti a dnes, v tisku.

¹²⁰ ABS Praha, fond 325, sign. 325-9-4, f. 3 – z archivních pramenů vyplývá, že Josef Hummel měl na svědomí více obětí. Konkrétně víme o dvou jménech československých občanů- Navrátil František a Drkal Rudolf. Oba muži byli na základě jeho doporučení posláni do koncentračního tábora.

¹²¹ Tamtéž, f. 3.

¹²² ABS Praha, fond 325, sign. 325-9-4, f. 10- František Michalek působil ke konci druhé světové války na služebně Gestapa v Olomouci. Pomáhal při výsleších s tlumočením. Jeho výslechy byly prováděny surovým způsobem.

¹²³ ČERNÝ, Vladimír: *Nacistická bezpečnostní police na Moravě v letech 1944-1945. Případová studie k historii nacistického represivního aparátu na Moravě a jeho velitele Maxe Rausche v posledních měsících okupace*, Brno v minulosti a dnes, v tisku.

¹²⁴ ABS Praha, fond 325, sign. 325-6-12, f. 5.

7. 2. Rekapitulace celého dne z výpovědi Karla Streita

Veškeré informace v této kapitole pocházejí z výpovědi před Mimořádným lidovým soudem z úst Karla Streita. V následujících kapitolách ke srovnání předložím i výpovědi jiných svědků, které se pochopitelně liší.¹²⁵

Dne 1. května roku 1945 došlo k povstání českého lidu v Přerově. Brněnské Gestapo již před povstáním v Přerově přijalo stanovy, podle kterých se každé povstání má potlačit. Ty podpořil Karl Hermann Frank, který nařídil povstání potlačit za pomoci zbraní. Karl Streit tedy ještě před 1. květnem řídil veškeré přípravy, aby Gestapo bylo v plné pohotovosti. Streit před 1. květnem neměl ani ponětí, že se nějaké povstání chystá a konal tak jen na popud písemné žádosti brněnského Gestapa. Jelikož 1. květen byl den práce a tak se dalo předpokládat, že se uskuteční menší protesty. Hned od rána Karl Streit poslal dva úředníky ze služebny přerovského Gestapa. Tito úředníci Knoll a Kühne procházeli město v civilu. Na služebně pak podávali veškeré informace o dění v centru města. Tito dva muži Karla Streita informují, že na náměstí probíhá demonstrace. Karl Streit se telefonicky spojil s již zmíněným JUDr. Erwinem Krautem (německým okresním hejtmanem). Ten však Karla Streita uklidnil, že tyto demonstrace probíhají každý rok, jelikož dělníci tak demonstrují den práce, ale pokaždé večer v poklidu odcházejí domů.¹²⁶

Tentokrát tomu však bylo jinak. Dne 1. května roku 1945 dopoledne lidé na náměstí zpívali české písně, v rukou drželi červené praporky a z oken domů visely rudé vlajky s kladivem a srpem. Přerovské Gestapo usoudilo, že tato demonstrace již nabývá mnohem vážnějšího rázu. Když se Karl Streit snažil opět spojit s Krautem, telefon již nefungoval. Dva úředníci z přerovského Gestapa přicházejí na služebnu se zprávou, že čeští demonstranti napadají německé občany a vojáky. Dokonce došla na služebnu i zpráva, že několik

¹²⁵ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48.

¹²⁶ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 10 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

německých vojáků bylo odzbrojeno.¹²⁷ I přes tyto informace Karl Streit postupoval velmi obezřetně a nařídil, aby nikdo z cizích členů Gestapa nepřijížděl do města. Měl pocit, že by ještě více mohl popudit demonstrující dav. Napříč tomu učinil jistá opatření. Budova přerovského Gestapa byla střežena a zároveň také bylo udržováno spojení mezi přerovským Gestapem a Jagdkomandem. Toto komando se nacházelo v blízkém hostinci a bylo uvedeno k pohotovosti.¹²⁸

Podle vzpomínek Karla Streita k poledni padly první výstřely z kulometů a pušek. Německé vojsko tedy začalo tvrdě zasahovat proti českým místním občanům. Z výpovědi Karla Streita: *„Rozhodně popírám, že bych já přivolal vojsko na potlačení pozdvižení. Netelefonoval jsem ani okresnímu hejtmanovi o pomoc, ba ani jsem netelefonoval do Olomouce na Gestapo o pomoc, neboť mezi 9 a 10 hodinou dopoledne již telefon Gestapa nefungoval.“*¹²⁹

Krátce po prvních výstřelech v poledne, se Karl Streit vydal k okresnímu hejtmanu JUDr. Krautu. Na to s ním proběhla schůzka, na které se řešilo, jaké další kroky se proti přerovskému povstání podniknou. Tehdy se Streit, podle své výpovědi, poprvé dozvěděl, že vojsko spolu se Schutzpolizei zasáhlo proti demonstrantům. Tento zásah si podle jeho informací vyžádal 15 obětí na obou stranách. Zároveň se Karl Streit od JUDr. Krauta dozvěděl, že k němu národní výbor vyslal muže, kteří JUDr. Krautovi oznámili, že rozhlasem byla vyhlášena Československá republika, a proto žádají odstoupení z jeho úřadu.¹³⁰ Dr. Kraut se začal dožadovat spojení s Prahou, což mu nebylo umožněno a na tento popud tak

¹²⁷ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 9 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

¹²⁸ Tamtéž, f. 9.

¹²⁹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 11 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

¹³⁰ Tyto události popisuje ve své práci taktéž Jiří Lapáček. Zde Karl Streit s jistotou mluví pravdu, jelikož jsou tyto informace doloženy z více archivních pramenů.

vyhlásil stanné právo¹³¹. Ihned pak začal tisknout informační letáčky a vyhlásil i mimořádný stav. Hejtman zároveň Streita požádal, aby veškeré osoby, které byli během povstání zatčeny, převezl do vězení Gestapa a dle zmíněného stanného práva je nechal ihned zastřelit¹³². Dle výpovědi Karla Streita: „*Já jsem však jeho výzvě neuposlechl a zatčené lidi jsem nepřijal.*“¹³³ Všichni tito zatčení občané zůstali ve vazbě německé Schutzpolizei.¹³⁴

Na základě studie prof. Fialy by bylo možné přihlížet i k faktu, že Karl Streit se do těchto vražd zapojil s odporem. Nelze ho však od těchto událostí úplně distancovat. Prof. Fiala uvádí, že Max Rausch Streita obvinil za jeho „mírné“ názory, jak postupovat při potlačování povstání. Za toto obvinění měl Karl Streit předstoupit před polní soud.¹³⁵ Jeho mírnost mu byla také vytýkána vedoucím SS Riedlem a doktorem Lehmannem.¹³⁶

7. 3. Potrestání zajatých demonstrantů dle výpovědi Karla Streita

Když se situace 1. května trochu uklidnila, Karl Streit jménem hejtmana předal zprávu na velitelství bezpečnosti v Praze. Zpráva obsahovala převážně informace o potlačení povstání českého lidu. Streit taktéž ohlásil 15 obětí na obou stranách a také informoval o výjimečném stavu v Přerově. V podvečer telefon začal opět fungovat a Karl Streit obdržel telefonát, že čeští dělníci zadrželi několik Němců v blízké továrně. Přerovský velitel Gestapa Streit tak využil Jagdkomando a vyslal do továrny vrchního tajemníka této organizace Kleye

¹³¹ V archivních pramenech není přesně určeno, který z německých funkcionářů má vyhlášení stanného práva na svědomí.

¹³² ADAMEC, Václav: *Otto Koslowski. Případová studie k dějinám nacistického bezpečnostního aparátu na Moravě*. Bakalářská diplomová práce. Brno – uvedená literatura se vyjadřuje k tématu stanné právo na Moravě.

¹³³ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 10- *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

¹³⁴ Tamtéž, f. 10.

¹³⁵ FIALA, Jiří: *Z historie katovského řemesla v Olomouci. III. Popravy v Olomouci za nacistické okupace v letech 1939 – 1945 a během činnosti zdejšího Mimořádného lidového soudu v letech 1945 -1948*. In: Zprávy Vlastivědného muzea v Olomouci, č. 298. Olomouc 2009, s. 67.

¹³⁶ ABS Praha, fond 325, sign. 325-6-12, f. 62.

spolu s dalšími členy. Ten pak pouze poslal Karlu Streitovi zprávu, že tito Němci byli propuštěni.¹³⁷

Po sledu těchto událostí se Karl Streit odebral do svého domu. Avšak on sám nepopírá, že se na služebnu později opět vrátil. Učinil tak ze strachu, že by mohlo dojít k napadení úřadovny přerovského Gestapa partyzány. Při svém návratu na úřadovnu poprvé viděl pozatýkané české občany, účastníky demonstrace (později oběti ze střelnice v Olomouci v Lazcích). A podle Streitových vlastních slov se až v této chvíli dozvěděl, že ministr Karl Hermann Frank poslal z Prahy rozkaz, že všichni tito zatčení demonstranti mají být zastřeleni. Mezi 1 a 2 hodinou v noci do Přerova přijíždí šéf Gestapa v Olomouci kriminální komisař Richard Heidan i se svým zástupcem Langerem. Zároveň s nimi přijelo přibližně 12 členů Gestapa. Vše organizoval telefonicky šéf Gestapa v Brně Max Rausch. Výsledky¹³⁸ zatčených probíhaly v budově okresního hejtmanství.¹³⁹

Přibližně kolem 17 hodiny odpoledne byl Karl Streit přivolán do budovy okresního úřadu. Zde se konala další porada. Zde už zasedají všichni vysoce postavení pánové. Jmenovala bych Richarda Heidana¹⁴⁰, Maxe Rausche¹⁴¹, Ottu Kozlowského¹⁴², Franze Langera¹⁴³, Wilhelma Riegla či Dr. Erwina Krauta¹⁴⁴. Ve své výpovědi Karl Streit nepopírá to, že se právě tohoto zasedání účastnil. Karl Hermann Frank byl naprosto znechucen neschopností přerovského Gestapa, ale taktéž okresního hejtmanství. Podle ministra se

¹³⁷ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 11 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

¹³⁸ Viz. Kapitola 7.1. Přerovské povstání.

¹³⁹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 11 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

¹⁴⁰ ČEŠÍK, Vojtěch: *Richard Heidan (1893 – 1947) a Franz Langer (1898 – 1947). Představitelé venkovní služebny gestapa v Olomouci.* Bakalářská diplomová práce. Olomouc, 2016.

¹⁴¹ ČERNÝ, Vladimír: *Nacistická bezpečnostní police na Moravě v letech 1944-1945. Případová studie k historii nacistického represivního aparátu na Moravě a jeho velitele Maxe Rausche v posledních měsících okupace,* Brno v minulosti a dnes, v tisku.

¹⁴² ADAMEC, V.: *Referát II A brněnského Gestapa 1939-1943,* dále ADAMEC, Václav: *Otto Koslowski. Případová studie k dějinám nacistického bezpečnostního aparátu na Moravě.* Bakalářská diplomová práce. Brno. Otto Kozlowski byl kriminálním komisařem v Brně.

¹⁴³ ČEŠÍK, Vojtěch: *Richard Heidan (1893 – 1947) a Franz Langer (1898 – 1947). Představitelé venkovní služebny gestapa v Olomouci.* Bakalářská diplomová práce. Olomouc 2016.

¹⁴⁴ ABS Praha, fond 325, sign. 325-6-12.

nemělo Gestapo vůbec ohlížet, ale ihned střílet. Karl Hermann Frank si velmi stěžoval na Karla Streita, který se podle jeho vlastních slov bude muset ze všeho zpovídat u ministra.¹⁴⁵ Vedoucí olomouckého Gestapa Heidan byl pověřen, aby splnil rozkaz ministra. Od této chvíle se dle výpovědi Karla Streita již osobně nezapojoval do dalšího dění okolo zatčených demonstrantů. Karl Streit tvrdí, že se o rozsudku a o zasedání stanného soudu v Přerově dozvěděl pouze meziřečí od Maxe Rausche. Stanný soud rozhodl o zastřelení všech vyslýchaných demonstrantů. To vše jim stvrdil sám Karl Hermann Frank.¹⁴⁶

Z výpovědi Karla Streita nám vyplývá, že on sám už osobně do Olomouce nejel a tak se tedy nepodílel na zavraždění těchto českých občanů.¹⁴⁷ Avšak ostatní výpovědi se značně odlišují.

Následně po „masakru na střelnici“ byl vydán nový rozkaz na zatčení dalších 25 osob. Tato zatčení prováděl Richard Heidan i s ostatními členy olomouckého Gestapa. Tito pozatýkaní čeští občané byli na Heidanův příkaz drženi ve věznicích přerovského Gestapa. Dne 5. května pak byli převezeni do Olomouce- opět na Heidanův příkaz.¹⁴⁸ Zde se však výpovědi liší, jelikož Heidan tvrdí, že osoby byly převezeny do Olomouce na rozkaz Karla Streita a na jeho rozkaz měli být také zastřeleni.¹⁴⁹

Těsně před osvobozením Přerova z něj Karl Streit uprchl.¹⁵⁰ Dne 9. května roku 1945 upadl Karl Streit do amerického zajetí u Písku.¹⁵¹

7. 4. Povstání v Přerově z výpovědí svědků Bohumila Löubnera a Kurta Raunera

Součástí Streitova rozsudku je i krátké vyličení událostí v Přerově dne 1. května 1945 očima dvou hlavních svědků. Na základě výpovědi svědků Bohumila Löubnera a Kurta

¹⁴⁵ Tato informace souhlasí i s informacemi, které nám předkládá práce profesora Fialy.

¹⁴⁶ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 11 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

¹⁴⁷ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 11 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

¹⁴⁸ Tamtéž, f. 11.

¹⁴⁹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 38.

¹⁵⁰ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 17.

¹⁵¹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 64.

Raunera víme, že když 1. května 1945 vypuklo v Přerově povstání českých vlastenců, Karl Streit se proti němu velmi aktivně zapojoval.¹⁵²

Toho dne, kdy povstání vypuklo, se Karl Streit spolu s ostatními členy přerovského Gestapa vydal na okresní úřad, zde se měl dle výpovědi dvojice mužů spojit s okresním hejtmanem Dr. Krautem. Tomu sám Karl Streit nabídl, že spojí svoje síly a povstání tak bude hladce potlačeno. Odtud se Karl Streit vydal i s okresním hejtmanem Dr. Krautem do kasáren na posádkové velitelství. Zde se účastnil ještě i s jinými důstojníky porady o postupu proti povstání a na úkor této porady bylo vyhlášeno stanné právo. Ihned po skončení schůzky Karl Streit odeslal z jiskrové stanice depeši na pražskou adresu. V této depeši hodnotí celkovou situaci, která v Přerově nastala. Depeše obsahovala i informaci o vyhlášení stanného práva.¹⁵³

Při tomto povstání bylo zatčeno 25 osob. Jmenovitě se jednalo o Jana Švehláka, Ladislava Kelnera, Rudolfa Klímu, Emila Kovaříka, Josefa Zapletala, Josefa Novotného, Matyldu Dokládálovou, Jana Sedláka, Hynka Smolku, Jana Machovce, Josefa Rozsleziny, Otakara Valenty, Jaroslava Motáně, Radomíra Zmeškala, Františka Vitáska, Hynka Kokojana, Antonína Krále, Jaroslava Dokládala, Dr. Čestmíra Sobola, Hynka Vlčka, Karla Ertla a dalších dvou mužů. Všechny jmenované zatčené osoby pak Karl Streit na služebně přerovského Gestapa vyslychal. Na pomoc do Přerova přijelo těsně po půlnoci 10 příslušníků Gestapa z Olomouce, v jejich čele s Richardem Heidanem. I oni se pak v budově okresního úřadu podíleli na výsleších zatčených osob.¹⁵⁴ Dále z výpovědí obou jmenovaných mužů vyplývá, že i u potrestání všech zatčených osob i Karl Streit figuroval velmi aktivně.¹⁵⁵

Ještě téhož dne, tedy 2. 5. 1945 se konala přibližně v 17 hodin porada na okresním úřadu. Na této poradě byli kromě Karla Streita i další členové Gestapa, nejen z Přerova či

¹⁵² ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 9.

¹⁵³ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 5 - *Rozsudek Mimořádného lidového soudu konaného v Olomouci dne 31. 12. 1948.*

¹⁵⁴ Tamtéž, f. 5.

¹⁵⁵ Tamtéž, f. 5.

Olomouce. Například se jí účastnili i vedoucí Gestapa v Jihlavě SS- Obersturmbannführer Maxmilián Rausch¹⁵⁶, kriminální rada Kozłowski, adjutant kriminální komise Habermann, šéf olomouckého Gestapa Richard Heidan, Langer, doktor Kraut, Lüdke a například i doktor Lehmann. Tito jmenovaní a další vytvořili porotu stanného soudu, který měl odsoudit zatčené demonstranty. Nad všemi byl vynesena rozsudek smrti bez rozdílu, v jaké míře se na povstání podíleli. Rozsudek byl proveden zastřelením. Vykonavateli rozsudku se stalo Olomoucké Gestapo. Těchto 25 lidí bylo odvezeno do Olomouce a na vojenské střelnici v Lazci zastřeleno.¹⁵⁷

Dalším kdo vypovídal k přerovské události, byl muž jménem František Jeschke. On sám byl kriminálním asistentem Gestapa v Olomouci. Nakonec taktéž popraven Mimořádným lidovým soudem. Z jeho protokolu výpovědi je zřejmé, že při převozu zatřených osob do Olomouce, bylo o jejich osudu již dávno rozhodnuto v užším kruhu vedoucích osob a konkrétně jmenuje i Karla Streita spolu s dalšími, například i s kriminálním radou Ottou Kozłowským.¹⁵⁸

Karel Novák je přímým svědkem události, který podal svou výpověď na Okresním četnickém velitelství v Přerově dne 12. května roku 1945. Tento muž pracoval v Přerově, jako řidič a strojník. On osobně byl přerovským okresním úřadem povolán k tomu, aby převezl zatčené demonstranty z Přerova z věznice okresního soudu do Olomouce k vojenské střelnici v Lazcích.¹⁵⁹

I díky těmto výpovědím se stal Karl Streit obžalovaným i za spoluúčast při rozhodování o smrti nevinných českých občanů.

¹⁵⁶ČERNÝ, Vladimír: *Nacistická bezpečnostní police na Moravě v letech 1944-1945. Případová studie k historii nacistického represivního aparátu na Moravě a jeho velitele Maxe Rausche v posledních měsících okupace*, Brno v minulosti a dnes, v tisku - zde autor popisuje činnost Maxe Rausche v Jihlavě

¹⁵⁷ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 6 - *Rozsudek Mimořádného lidového soudu konaného v Olomouci dne 31. 12. 1948.*

¹⁵⁸ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 37.

¹⁵⁹ ABS Praha, fond 325, sign. 325- 6 -12, f. 29.

8. Události po povstání

Tímto pro Karla Streita končí život šéfa přerovské služebny Gestapa a začíná život psance. Karl Streit Přerov opustil spolu s ostatními úředníky Gestapa. Stalo se tak dne 7. května roku 1945 přibližně o půl třetí odpoledne. Všichni Přerov opouští v osobních autech. Karl Streit v autě vezl ještě Carmanna a Ringholze. Jejich auto směřovalo na Jihlavu, dále pak pokračovalo směrem k Písku. Právě zde byli zadrženi 9. května americkým vojskem. Jejich auto spolu s ostatními bylo odstaveno na louce a všichni byli drženi pod dohledem až do 17. května.¹⁶⁰

Dne 17. května si tyto zajatce převzala ruská armáda. Karl Streit se tak dostal díky ruské NKVD (lidového komisariátu vnitřních záležitostí) do Bystřice u Benešova. Zde byl tábor německý zajatců. Podle výpovědi Streita zde mohlo být něco mezi 20 až 30 tisíci zajatci. Z Bystřice byl Karl Streit převezen do Brna.¹⁶¹

Přibližně v polovině září roku 1945 byl s ostatními zajatci transportován do Ruska, do zajateckého tábora Oranky. Zde pak byl Karl Streit až do 1. dubna roku 1948. Odtud pak bývalého šéfa přerovského Gestapa převezli do tábora Krasnogorsk¹⁶². Právě zde se setkal s bývalým brněnským gestapákem Fingerem. Ani v tomto táboře Streitova cesta nekončila, začátkem října byl převezen do MarmaroshSeighetu¹⁶³ v Rumunsku. Zde již zůstal až do 9. listopadu roku 1948.¹⁶⁴

¹⁶⁰ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 64.

¹⁶¹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 64.

¹⁶² Tábor ležel přibližně 25 kilometrů severozápadně od centra Moskvy v Rusku.

¹⁶³ V překladu Marmarošská Sihoť, dnešní oficiální název Sihetu Marmatiei. Město leží na hranici Zakarpatské Ukrajiny.

¹⁶⁴ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 64.

I s ostatními zajatci byl československými příslušníky transportován do Čopu¹⁶⁵, v bývalém SSSR. Zde si Karla Streita převzaly bezpečnostní orgány a byl dopraven do Košic.¹⁶⁶

9. Mimořádný lidový soud a rozsudek, trest Karla Streita

9. 1. Mimořádný lidový soud

Již roku 1942 se v Londýně sešlo devět zástupců okupovaných zemí Německem a podepsalo tzv. *Svatojakubskou deklaraci*. Ta požadovala stíhání a potrestání nacistických zločinců (předsedou zasedání byl generál Wladyslaw Sikorski).¹⁶⁷

Dále se ve dnech 19. – 30. října roku 1943 konala konference v Moskvě, které se zúčastnili ministři zahraničních věcí SSSR, USA a Velké Británie. Výsledkem byl vznik *Deklaraci o krutostech*. V ní se zformovaly zásady trestních postihů a sankcí pro válečné zločince. Ti mají být potrestáni v zemích, kde se jejich zločiny uskutečňovaly.¹⁶⁸

Eduard Beneš zahájil téměř po sedmi letech útlaku od nacistické země boje za obnovu Československa. Ideou byla myšlenka za obnovu bezpečnosti a prosperity. Všechny evropské země poškozené nacistickým nepřítelem si brali za úkol potrestat tyto válečné zločince. Soudní retribuce¹⁶⁹ se však nezaměřovala pouze na nacisty, ale též i na jejich spojence. Častokrát docházelo i k potrestání vlastních občanů. Československo, jako jeden z mála států, při potrestání vlastních občanů postupovalo velmi důkladně.¹⁷⁰

Na jaře roku 1945 byl československou vládou vyhlášen program tzv. *národní očisty*. Hlavní myšlenkou bylo potrestat veškeré zločiny vykonané za války a zabránit tak zločinům, které by se mohly udát v budoucnu. Společnost měla být očištěna jak od cizích prvků

¹⁶⁵ Nyní leží v oblasti západní Ukrajiny, na hranicích Slovenska a Maďarska. V předválečném období město patřilo Slovensku.

¹⁶⁶ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 64.

¹⁶⁷ LIŠKA, O. a kol.: *Tresty smrti vykonané v Československu v letech 1918- 1989*. Praha 2006, s. 18.

¹⁶⁸ LIŠKA, O. a kol.: *Tresty smrti vykonané v Československu v letech 1918- 1989*. Praha 2006, s. 18.

¹⁶⁹ Z lat. retributio – vrácení, oplátka, odplata.

¹⁷⁰ FROMMER, Benjamin: *Národní očista retribuce v poválečném Československu*. Praha 2010, s. 19.

přijatých z jiných společností, tak vytvářených i uvnitř ní. Co se týče Československa, jednalo se především o sudetské Němce, kterých na našem území žilo přes 3 miliony. Jejich majetky byly vyvlastněny a dále předělovány státem. Dále například byly zakázány veškeré politické strany, které se jakkoli podíleli na propagaci okupace.¹⁷¹

9. 1. 1. Divoké odsuny

Retribuční soudy fungovali ještě před jarem roku 1945, avšak neformálně. Jedny z prvních případů se začaly projednávat až na přelomu tohoto roku 1945 / 1946. Do té doby se potrestání ujali zejména občané Československa, kteří vraždili a krutě týrali německé menšiny u nás. Díky této nelidské „honbě na Němce“¹⁷² z Československa uteklo přes 3 miliony německých obyvatel. V prvních měsících po druhé světové válce to činilo něco okolo 660 000 Němců a dále při organizovaném odsunu následovalo 2,26 milionu. Na základě bádání Německo- české komise bylo zabito mezi 19 000 – 30 000 Němců. Další tisíce pak umíraly hladem, v důsledku nemocí či vyčerpáním.¹⁷³ Naopak od obětí z německých menšin, počty obětí na straně českých kolaborantů nejsou přesně známy. I Jednotlivci využívali této situace pro svůj prospěch. Lidé udávali své sousedy a nepřátele.¹⁷⁴ Eduard Beneš s exilovou vládou tyto akce plánovali dopředu. Z exilu totiž slibovali kruté potrestání a pomstu Němcům a českým kolaborantům. Z tohoto pohledu se divoké odsuny děly kvůli naprosto vyhocené nenávisti k Němcům.¹⁷⁵

Díky této nelidsky vyhocené situaci se 22. května roku 1945 sešla československá vláda na základě doporučení ministra spravedlnosti. Úkolem bylo projednat nastalou situaci. Ze strachu z propuknutí ještě většího násilí byly vydány instrukce o zřízení prvního oficiálního lidového soudu v českých zemích. Dne 8. června téhož roku v Brně bylo

¹⁷¹ FROMMER, Benjamin: *Národní očista retribuce v poválečném Československu*. Praha 2010, s. 20.

¹⁷² Pochází z francouzského pojmu „*épuration sauvage*“.

¹⁷³ FROMMER, Benjamin: *Národní očista retribuce v poválečném Československu*. Praha 2010, s. 61.

¹⁷⁴ FROMMER, Benjamin: *Národní očista retribuce v poválečném Československu*. Praha 2010, s. 69.

¹⁷⁵ Tamtéž, s. 69.

dokončeno první přelíčení oficiální retribuice. Tyto soudy se postupně stávaly veřejným divadlem.¹⁷⁶

9. 1. 2. Velký retribuční dekret

Přibližně o měsíc později od přelíčení v Brně československá vláda schválila tzv. *velký retribuční dekret o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů s platností v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Konkrétně se tak stalo dne 19. června roku 1945. Jak jsem již zmínila, o potrestání nacistických zločinců se jednalo už v Londýně. A tam taktéž první návrh vznikl. Vláda z exilu v Londýně vyhlásila dekret pod číslem 6/1945 Úř. věst. na konci února roku 1945. Stalo se tak den před Benešovým odjezdem do Moskvy. Komunisté si tedy připravili vlastní návrh retribuice. Ten obsahoval třicet šest paragrafů a měla název: „*Zákon o potrestání válečných zločinců, zrádců a kolaborantů*.“¹⁷⁷

Velký retribuční dekret vytvořil síť čtyřadvaceti mimořádných lidových soudů, které se nacházely v krajských městech v Čechách, na Moravě i ve Slezsku. Tyto instituce mají původní funkčnost pouze po dobu dvanácti měsíců.¹⁷⁸ Platnost retribučních dekretů byla několikrát prodloužena. Jedním z mezních termínů platnosti bylo datum 4. květen, kdy nedořešené případy připadly řádnému soudu. Zákonem č. 33/1948 Sb. ze dne 25. března 1948 bylo retribuční soudnictví v celé Československé republice opět obnoveno. Trvání obnovy retribučního soudnictví bylo do konce roku 1948.¹⁷⁹ Hlavním úkolem bylo cíleně, rychle a sumárně trestat válečné zločince.¹⁸⁰

Pravomoc Mimořádného lidového soudu byla vykonávána v pětičlenných senátech, složených z předsedy (ten musí být v oboru vzdělán) a dalších soudců z lidu. Z toho důvodu

¹⁷⁶ FROMMER, Benjamin: *Národní očista retribuice v poválečném Československu*. Praha 2010, s. 99

¹⁷⁷ FROMMER, Benjamin: *Národní očista retribuice v poválečném Československu*. Praha 2010, s. 109-110.

¹⁷⁸ FROMMER, Benjamin: *Národní očista retribuice v poválečném Československu*. Praha 2010, s. 110

¹⁷⁹ LIŠKA, O. a kol.: *Tresty smrti vykonané v Československu v letech 1918- 1989*. Praha 2006, s. 21.

¹⁸⁰ Mimořádný lidový soud mohl zasedat i mimo krajské město, bylo-li potřeba.

mají soudy přízvisko lidové.¹⁸¹ Od těchto „soudců z lidu,“ se především očekávalo, že budou k obviněným přistupovat tvrdě na základě lidské spravedlnosti. Opakem byli však případy, kdy sami tito soudci byli jakkoli poškozeni nacistickou vládou (byli vězněni v koncentračních táborech nebo káznicích). Tito lidé přistupovali k obžalovaným nejrozvážlivěji. Lidoví soudci byli vybráni okresním národním výborem určitého kraje. Vláda pak tyto seznamy schvalovala. Aby soudce z lidu mohl nastoupit do funkce, nestačilo pouhé schválení vládou. Dále bylo potřeba složit příslib a vydat jmenovací dekret.¹⁸² Soudy byly veřejné, a pokud bylo možno, probíhaly bez přestávky. Soudní líčení nesmělo přesáhnout dobu tří hodin, pokud se tak stalo, případ si přebíral řádný soud. Každý obviněný měl právo na právního zástupce.¹⁸³

Dekret se vyjadřoval k jedenácti zločinům, které byly rozděleny do čtyř skupin: 1. zločiny proti státu, 2. zločiny proti osobám, 3. zločiny proti majetku a skupina 4. udavačství¹⁸⁴. Trestní sazby se pohybovali od dvaceti let a výše, jednou z variant trestu byl i trest smrti.¹⁸⁵ Trest smrti musel být vykonán do dvou, nejpozději do tří hodin od vynesení rozsudku soudem. Takto odsouzený člověk měl možnost požádat o milost prezidenta republiky, avšak to bylo naprosto bezvýznamné, jelikož taková žádost nebyla nikdy tak rychle zpracována.¹⁸⁶ V první polovině padesátých let se trest smrti prováděl oběšením na oprátce. Tento způsob usmrcení byl velmi nelidský, jelikož většina oběšených umírá na následky udušení a ne, jak se přepokládalo na zlomení vazů. Podle odhadců oběšenec trpěl osm až čtrnáct minut před samotnou smrtí. Popravovalo se venku na prostranství, kde každá krajská

¹⁸¹ LIŠKA, O. a kol.: *Tresty smrti vykonané v Československu v letech 1918- 1989*. Praha 2006, s. 20.

¹⁸² NĚMEČKOVÁ, Daniela: *Mimořádný soud v Praze*. Praha, 2014. Diplomová bakalářská práce.

¹⁸³ LIŠKA, O. a kol.: *Tresty smrti vykonané v Československu v letech 1918- 1989*. Praha 2006, s. 20.

¹⁸⁴ Udavačství zakotvené v § 11 nebylo ustanoveno v původní verzi vytvořené v Londýně. Zdá se, že tento dekret je jeden z nejméně promyšlených, jelikož nezohledňuje, kdy se udání událo, například při mučení Gestapem.

¹⁸⁵ FROMMER, Benjamin: *Národní očista retribuce v poválečném Československu*. Praha 2010, s. 118.

¹⁸⁶ BLATECKÁ, Anna: *Nacističtí vězeňští dozorcí před Mimořádným lidovým soudem v Olomouci*. Rukopis bakalářské diplomové práce. Olomouc, 2016.

věznice měla postavenou šibenici. Trest vykonával jeden kat a dva pomocníci, obvykle se jednalo o pomocnou sílu od občanů.¹⁸⁷

Co se týkalo počtu potrestaných Mimořádnými lidovými soudy, tak víme, že během dvou poválečných let bylo odsouzeno přes 21 tisíc obžalovaných (70,3 % německého původu). K trestu smrti bylo odsouzeno 467 Němců a 253 Čechů. Zde se ještě musíme pozastavit nad otázkou národnosti. Dekret nebyl specificky určen pouze k potrestání německého obyvatelstva, ale platil taktéž pro německy mluvící obyvatelstvo i německy hovořící příslušníky jiných států (především se jednalo o Rakousko). Taktéž k nim patřila sorta občanů, kteří se před druhou světovou válkou řadili k české národnosti, ale během války přistoupili k národnosti německé.¹⁸⁸ Trest smrti zrušila až roku 1990 dne 1. července Česká a slovenská federativní republika zákonem č. 175/ 1990 Sb. trest smrti. Tímto se připojila k dalším čtyřiceti státům.¹⁸⁹

9. 2. Zatčení Karla Streita

O návratu Karla Streita rozhodla sepsáním žádosti ústředna státní bezpečnosti v Praze dne 17. září roku 1948. V tomto dokumentu se taktéž objevuje prosba, aby byl co nejrychleji nastřádán veškerý materiál proti tomuto bývalému šefovi přerovského Gestapa a co nejdříve bylo zahájeno trestní stíhání podle retribučního dekretu. Tento dokument sepsal přednosta ústředny státní bezpečnosti Dr. Janiš.¹⁹⁰

Na základě prosby Dr. Janiše, který požádal o shromáždění materiálních důkazů proti Karlu Streitovi, vyšla v redakci časopisu *Stráž lidu* soudní výzva. Ta apelovala na spoluobčany, kteří o osobě Karla Streita mají nějaké materiální důkazy či jakékoli jiné, aby se

¹⁸⁷ LIŠKA, O. a kol.: *Tresty smrti vykonané v Československu v letech 1918- 1989*. Praha 2006, s. 23.

¹⁸⁸ FROMMER, Benjamin: *Národní očista retribuce v poválečném Československu*. Praha 2010, s. 319- 320.

¹⁸⁹ LIŠKA, O. a kol.: *Tresty smrti vykonané v Československu v letech 1918- 1989*. Praha 2006, s. 12.

¹⁹⁰ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 22.

neprodleně přihlásili k soudu či na nejbližší stanici SNB.¹⁹¹ I redakce časopisu *Rovnost a Lidové noviny* v Brně se velmi zapojovali do hledání jakýchkoli materiálů proti Karlu Streitovi. Zároveň se lidé v úřadovně STB v Brně mohli na Streitův portrét na fotografii podívat a ověřit si tak pachatelovu totožnost.¹⁹² Mnoho takových soudních výzev kolovalo po celé republice- v Praze, v Brně, v Olomouci i například v Plzni.

Jednou z otázek by mohlo být, proč výzvy kolovaly například i v Plzni? Karl Streit byl za první světové války narukován a působil u Feldgendarmerie v rakouském vojsku, především působil v obsazené části Itálie. Zde se seznámil již se zmíněným československým důstojníkem Františkem Balvírem, který pocházel právě z Plzně. Krajský soud v Olomouci po zjištění této informace, okamžitě vydal soudní výzvu do Plzně na samotného Františka Balvíra, aby se dostavil k soudu a podal o Karlu Streitovi nové informace jednak ve směru politickém, národnostním či lidském.¹⁹³

Další výzvou opět Krajský soud apeluje na úřadovnu státní bezpečnosti s tím, že mají málo dostupných fotografií Karla Streita. Krajský soud tak na tuto úřadovnu klade nárok, aby udělala či sehnala nějaké nové a další fotografie tohoto muže.¹⁹⁴

Jelikož na Karla Streita po druhé světové válce nikdo z rodin či občanů, kteří byli samotným Streitem jakkoli poškozeni, nepodali trestní oznámení, bylo na něj uvaleno trestní oznámení podané přerovským místním velitelem mjr. Janků. Toto trestní oznámení bylo sepsáno v Přerově 14. května roku 1947.¹⁹⁵ Tím se Karl Streit dostal před Mimořádný lidový soud v Olomouci. Ten se stal taktéž jeho veřejným žalobcem.¹⁹⁶

¹⁹¹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 23.

¹⁹² ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 25.

¹⁹³ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 29.

¹⁹⁴ Tamtéž, f. 29.

¹⁹⁵ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 17.

¹⁹⁶ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 18.

Dne 28. listopadu roku 1948 byl Karl Streit v 8 hodin a 30 minut zatčen a eskortován z Košic, jako válečný zločinec a bývalý šéf Gestapa v Přerově. Jeho zatčení v Košicích provedl kriminální inspektor Zelený a vrchní strážmistr Hrouza. Hned téhož dne byl převzat do věznice a byl umístěn v cele číslo 4.¹⁹⁷

Nejprve byl vězněm na ředitelství národní bezpečnosti v Olomouci. Ještě před samotným rozsudkem Mimořádného lidového soudu byl však převezen do krajské věznice v Olomouci, stalo se tak 20. prosince 1948. Zde již setrval až do konce svého procesu.¹⁹⁸

9. 3. Výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948

Jeho výslech započal 23. prosince roku 1948 v 11 hodin. Byl vykonáván Krajským soudem v Olomouci, odd. X. Při jeho výslechu byl přítomen soudce Dr. Chromec a zapisovatel Kvapil. Dříve předtím než byl vzat do vazby, Karl Streit neměl za sebou žádný dřívější trest.¹⁹⁹ Jednalo se o potvrzení základních informací, které o Karlu Streitovi znali. Dále se Karl Streit vyjadřoval k událostem, které jsou výše popsány a týkají se květnového přerovského povstání.

9. 4. Výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 28. 12. 1948

Tento výslech započal již v 9 hodin ráno. A přítomni jsou ti, kteří Karla Streita již dobře znají z předchozího setkání při výslechu. V tento den bylo vyneseno usnesení ve znění: *K návrhu veř. žalobce zavádí se proti vám přípr. vyšetřování pro zločiny podle paragrafu 2 a 7 retribučního zákona. Současně se na vás uvaluje z důvodu paragrafu 180,175 č. 2 tr.ř. řádnou vyšší vazbu.*²⁰⁰ Karl Streit své obvinění přijal bez jakékoli námítky.

¹⁹⁷ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 8.

¹⁹⁸ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 34.

¹⁹⁹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 11 - *výslech Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem dne 23. 12. 1948. Soudce Dr. Chovanec, zapisovatel Kvapil.*

²⁰⁰ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 30.

9. 5. Karl Streit před Mimořádným lidovým soudem

Mimořádný lidový soud v Olomouci zasedl 31. prosince, aby rozhodl o osudu tohoto muže. Karl Streit byl uznán vinným. Hlavní přelíčení začalo v 9 hodin ráno v jednací síni č. 4 Krajského soudu v Olomouci.²⁰¹

Mezi přítomnými byl předseda Všetička, zapisovatel Dr. Veselý. Mezi soudci z lidu zasedli Julius Pekař a František Smola. Jeho žalobcem se stal prokurátor Dr. Navrátil. Jeho obhájcem se stal olomoucký advokát Dr. Kořínek, který Karla Streita zastupoval ex offio. Celé soudní přelíčení bylo veřejné. Karl Streit pronesl u soudu, že sloužil u zeměbranceckého pluku 14 a také to, že se stará o svoji matku a ženu.²⁰²

9.6. Rozsudek Mimořádného lidového soudu nad Karlem Streitem

Jak bylo vyřčeno v rozsudku, Karl Streit byl vinen ze tří zločinů, kterých se dopustil v době zvýšeného ohrožení republiky. Tím prvním bylo to, že od září 1938 do počátku května 1945 byl ve Znojmě, Novém Jičíně, Brně a Přerově členem a velitelem tzv. *Obersturmfürerem organizace SS*. Dále v těchto jmenovaných městech působil, jako kriminální inspektor u Gestapa. Co se týkalo města Přerov, byl dokonce i šéfem služebny Gestapa.²⁰³

Dalším bodem rozsudku, ve kterém ho Mimořádný lidový soud shledal vinným, bylo to, že v zájmu Německa zavinil ztrátu svobody většího počtu obyvatel. Tady se jednalo o události ze Znojma. V době od září do října roku 1938 prováděl zatýkání československých občanů. Za jeho působení v Brně, kdy od března do konce roku 1944 opět zatýkal československé občany, zejména se zaměřoval na občany židovské národnosti. Sám Karl Streit v Přerově od ledna do května roku 1945 podepsal značné množství dokumentů, které

²⁰¹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 81.

²⁰² Tamtéž, f. 81.

²⁰³ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 4.

rozhodovali o konečném řešení týkajících se židovských československých obyvatel. Mnoho jich díky jeho podpisu muselo nastoupit do transportu do koncentračních táborů.²⁰⁴

Poslední poznámkou druhého bodu rozsudku bylo jeho působení při zatýkání nejméně 30 ti osob, které se v Přerově podíleli na odboji dne 1. května 1945. Tyto osoby pozatýkal a nechal je převést do vazby služebny Gestapa v Olomouci.²⁰⁵

Posledním bodem, který jeho rozsudek zmiňuje, se týká jeho samotného působení ve službách Německa. V tomto bodě je obviněn za působení v přerovském Gestapu, jako samotný šéf Gestapa. Dále z moci své funkce za účasti při zatýkání československých občanů zapojených do povstání dne 1. května roku 1945. Sám Karl Streit byl jedním z porotců, kteří rozhodovali o trestu pro tyto povstalce. Díky i jeho rozhodnutí zemřelo 23 osob.²⁰⁶

Byl usnesen vinným i za to, že do Velkého Újezdu posílal své podřízené, kteří zde měli pronásledovat partyzány. Karl Streit se účastnil 18. 4. 1945 porady a schůzky o postupu proti partyzánům v Zákřově, zavinil tak smrt dalších 18 ti československých obyvatel republiky.²⁰⁷

Veškerá tato zjištění Mimořádným lidovým soudem jsou podložena Streitovým doznáním, jak již během přípravného vyšetřování, tak i u hlavního přelíčení a na základě trestního oznámení.

9. 7. Streitova obhajoba

Jediná Streitova obhajoba spočívala v tom, že po celou dobu procesu zastával názor, že již před okupací Rakouska byl u policie ve Vídni. Odtud pak automaticky přešel ke Gestapu. Z Vídně byl pak přeložen do bývalého Protektorátu. Co se týče například zatýkání

²⁰⁴ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 6 - *Rozsudek Mimořádného lidového soudu konaného v Olomouci dne 31. 12. 1948.*

²⁰⁵ Tamtéž, f. 6.

²⁰⁶ Tamtéž, f. 6.

²⁰⁷ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 7 - *Rozsudek Mimořádného lidového soudu konaného v Olomouci dne 31. 12. 1948.*

přerovských odbojářů, Karl Streit se hájí tím, že pouze poslouchal rozkazy jeho vyšších představených či konkrétně šéfa olomouckého Gestapa Heidana.²⁰⁸

Jeho obhajoba však byla Mimořádným lidovým soudem rozmetána na prach. Jelikož porota věřila, že ke Gestapu policie přeházela dobrovolně. Členem Gestapa se tak mohl stát jen nacisticky smýšlející, uvědomělý člověk. Stejně tak se musel Karl Streit hlásit i k zločinecké organizaci SS- opět uvědoměle a hlavně dobrovolně.²⁰⁹ I kdyby Karl Streit pouze plnil rozkazy, nebyl nikdy zbaven odpovědnosti. Organizace Gestapo je v očích Mimořádného lidového soudu brána, jako organizace zločinecká, do níž se Karl Streit dobrovolně přihlásil a kam musel složit i služební přísahu, že bude plnit veškeré příkazy jemu kladené bez výhrad. Tomu všemu se Karl Streit mohl vyhnout, kdyby nikdy do takové organizace nevstoupil. Mimořádný lidový soud na Streitovu obhajobu argumentuje tím, že i když v některých případech nejednal pouze z vlastního osobního popudu, nýbrž z vyššího rozkazu, dopouštěl se tak aspoň spolu napomáhání a zodpovídá za to kolektivně s těmi, co příkazy přijaly a vykonávaly je.²¹⁰

Co se však týkalo jeho působení v Brně při zatýkání židovských obyvatel, fungoval tam, jako sám referent a činil tak z vlastního popudu, v těchto případech Karl Streit zodpovídá za zločiny osobně.²¹¹

9.7.1. Obhajoba z událostí v Přerově při povstání

I co se týče případu přerovského povstání, se Karl Streit snažil o zmírnění pohledu na jeho činnost. Jak bylo povstání popsáno svědky a jak vyplývalo z výpovědí Bohumila Loubnera a Kurta Raunera, tak takové fakta Karl Streit odmítá. Karl Streit popírá, že za

²⁰⁸ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 50 – 65 – *Obhajoba Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem.*

²⁰⁹ Viz. v kapitole podmínky pro přijetí ke Gestapu, Karl Streit a jeho vstup ke Gestapu

²¹⁰ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 50 – 65 – *Obhajoba Karla Streita před Mimořádným lidovým soudem.*

²¹¹ Tamtéž, f. 50 – 65.

rozsudkem smrti na 25 lidmi z povstání stojí i jeho hlas v porotě, která měla na principu stanného soudu rozsudek vynést. Popírá, že by se vůbec nějaký stanný soud měl konat, natož jménem tohoto soudu vykonat rozsudek. Avšak skrze výpovědi dvou výše jmenovaných mužů, kterým byl obsah porad znám, víme, že i Karl Streit rozhodoval o smrti nad přerovskými obyvateli. Tím Karl Streit je kolektivně i s dalšími členy SS a Gestapa zodpovědný za rozsudek jménem stanného práva.²¹²

Vinen zločinem dle § 7/3 retribučního dekretu a odsouzen.

9.7.2. Obhajoba z událostí z Velkého Újezdu

Co se ještě týče událostí z Velkého Újezdu, víme, že Karl Streit zde vystupoval proti parašutistům a odbojářům. Své podřízené členy Gestapa Gepperta a Hikadeho vybral Karl Streit, aby se zúčastnili spolu s ním porady dne 14. a 18. dubna roku 1945. Spolu s podřízenými a dále s okresním hejtmanem Jeschkem, hejtmanem Dietrichem, kapitánem Paninem a poručíkem Černým na poradě vymýšleli akce proti Zákřovským partyzánům. Porada ze 14. dubna 1945 jednala o zásobování potravinami těchto kozáků. Schůze ze dne 18. dubna 1945 byla pro Streita spíše informativní schůzkou ohledně akce kozáků proti obci Zákřovy. Tato akce byla pak provedena 18. dubna roku 1945. Tuto akci vedl poručík Černý. V noci byla obec obklíčena. Během této akce bylo několik stavení vypáleno a mnoho občanů této obce bylo zatčeno. Podezřelé osoby byly vyslýchány přerovským gestapem- převážně Geppertem a Hikardem. Ze zatčených pak bylo 19 osob zastřeleno v lese poblíže obce Kyanice.²¹³

²¹² Tamtéž, f. 50 – 65.

²¹³ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 50 -65.

Streitovou obhajobou v tomto případě bylo to, že své dva podřízené spolupracovníky vyslal do Velkého Újezdu pouze z důvodu, aby zabránil kozákům plnění a drancování kraje.²¹⁴

Díky výpovědi Josefa Lánského, tlumočnicka kozáckého batalionu 574, máme doloženo, že Karl Streit se velmi aktivně zapojoval do spolupráce proti parašutistům. Josef Lánský totiž potvrdil, že úředníci přerovského Gestapa, spolu s jinými družstvy navazovaly styky s partyzány tím způsobem, že se vydávali za ruské parašutisty.²¹⁵ Manželka Josefa Lánského byla taktéž vyslechnuta na oblastní úřadovně státní bezpečnosti v Tršicích, aby podala svědectví o svém muži.²¹⁶

Okolnosti ohledně zastřelení devatenácti občanů z napadené obce jsou známe taktéž díky výpovědi Arnošta Gepparta, což byl bývalý člen přerovského Gestapa. Arnošt Geppard byl rozkazem Karla Streita přidělen, jako pomocník k ruce velitele kozáckého praporu hejtmanu Dietrichovi. Na příkaz Karla Streita se tak Arnošt Geppard taktéž účastnil akcí proti Zákřovským parašutistům.

Vinen zločinem dle paragrafu 7/3 retribučního dekretu a odsouzen.

9.8. Důvody k rozhodnutí o jeho trestu

Důvodem k usnesení byl i fakt, že soud na základě doznání Karla Streita zjistil, že v od září do října roku 1938 ve Znojmě, jako člen Gestapa zatýkal československé občany. Především to byli příslušníci soc. demokratické a komunistické strany. Když byl Karl Streit přeložen do Brna, začátkem března 1944, byl mu přidělen samostatný referát pro potírání sabotážníků a parašutistů. V této době zatkl tři české dělníky z jedné brněnské továrny pro podezření ze sabotáže. Tito zatčení pak byli předáni německému soudu v Brně. Později mu

²¹⁴ Tamtéž, f. 50 -65.

²¹⁵ Tamtéž, f. 50 -65.

²¹⁶ ABS Praha, fond 325, sign. 325 – 9 - 4, f. 13.

byl přidělen i referát týkající se židovského majetku a Židů vůbec. Bylo mu podřízeno přibližně 6 členů Gestapa. V této době rozdával příkazy k zatýkání či sám zatýkal židovské obyvatele.²¹⁷

Když pak počátkem ledna začal Karl Streit pracovat v Přerově, jako šéf tohoto úřadu, bylo za jeho působení zatčeno mnoho osob. Především se jednalo o občany s českou národností pro sabotáže či neoprávněné držení zbraní apod. Mnoho těchto „sabotážníků“ bylo pak odesláno do Brna, přesněji do vazby brněnského Gestapa.²¹⁸

Dalším důvodem, proč Mimořádný lidový soud vynesl pro Karla Streita tak krutý rozsudek, byly informace z výpovědí Bohumila Löubnera, Kurta Raunera. Tito dva muži potvrdili Streitovo působení v porotě stanného soudu, který vznikl ze dne na den za účelem potrestání 25 českých vlasteneckých povstalců v Přerově.

10. Trest

Soud Karla Streita usnesl vinným za zločin proti státu podle § 2 retribučního dekretu, dále jako zločince proti osobám podle § 7/1 retribučního dekretu a v neposlední řadě za zločin proti osobám podle § 7/3 retribučního dekretu. Rozsudkem ze dne 31. prosince roku 1948 byl Karel Streit odsouzen k nepodmíněnému trestu smrti provazem. Jeho trest mu byl vyměřen podle § 7/3 retribučního dekretu se zřetelem na § 34 trestního zákoníku. Jeho veškerý majetek pak připadl ve prospěch státu, byl povinen nahradit veškeré náklady trestního řízení. V neposlední řadě jeho občanská čest byla Mimořádným lidovým soudem zatracena navždy. Dle rozsudku Karl Streit byl shledán vinným. Rozsudek byl konán téhož dne v 17 hodin a 50 minut.²¹⁹

²¹⁷ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 7 - *Rozsudek Mimořádného lidového soudu konaného v Olomouci dne 31. 12. 1948.*

²¹⁸ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 4 – 7 - *Rozsudek Mimořádného lidového soudu konaného v Olomouci dne 31. 12. 1948.*

²¹⁹ ZA Opava, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 6 - *Rozsudek Mimořádného lidového soudu konaného v Olomouci dne 31. 12. 1948.*

Závěr

Mým hlavním cílem v bakalářské práci, bylo zpracovat a nastínit čtenáři krátkou životní cestu Karla Streita. S přihlédnutím k jeho rodinnému zázemí nebo k jeho dětství. Zároveň mým cílem bylo pokusit se rozebrat jednu z nejdůležitějších událostí v jeho životě – přerovské květnové povstání. Po této události již Streitův osud nabral rychlý spád, jehož dno představuje tribunál Mimořádného lidového soudu zasedajícího v Olomouci. Z informací, které jsem o Karlu Streitovi získala lze s určitostí říci, že se jednalo o velmi schopného a nesmírně cílevědomého muže. Jeho kariérní růst, s přihlédnutím k délce, ve kterém trval, je až neuvěřitelný. Z mladého muže pekaře se stal vedoucí jedné z nejstrašnějších tajných složek bezpečnostního aparátu Třetí říše. Stal se z něj nacistický pohlavár bez milosti, který rozhodoval o osudech lidí a vyžíval se v týrání či ponižování.

Karl Streit je určitě osobností, která by si zasloužila, aby o něm byla sepsána rozsáhlejší vědecká práce. Nejen pouze v souvislostech s Přerovem, ale celkově pojednávající o jeho životě. Jistě je takových osobností mnoho, o tom svědčí i počty trestaných před zmíněnými lidovými soudy v po celé republice.

I nadále bych chtěla pokračovat v bádání o tomto muži třeba skrze magisterskou práci, která by mohla posloužit, jako alespoň skromný přehled zpracovaného širšího archivního materiálu, který je ke Streitovi dostupný v Olomouci či po archivech v Praze.

Seznam pramenů a literatury

1. Archivní prameny

Archiv bezpečnostních složek, Praha:

Fond SÚMV

Fond 2M sign. 2M: 12311 (seznam příslušníků Gestapa)

Fond 2M sign. 2M: 12476 (spisy ze zemského národního výboru)

Fond 325 sign. 325 – 6 – 12 (výpovědi svědků k událostem květnového povstání v Přerově, především se složka týká Maxe Rausche)

Fond 325 sign. 325 – 9 – 4 (vyšetřovací spisy)

Bundesarchiv, Berlín (Německo):

Sbírka bývalého Berlin Document Center, sign. SSO 166B, K. Streit. (kopie)

Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc:

Fond MLS Olomouc

č. spisu Ls 208/48

2. Literatura

ADAMEC, Václav: *Otto Koslowski. Případová studie k dějinám nacistického bezpečnostního aparátu na Moravě*. Bakalářská diplomová práce. Brno, 2010.

ADAMEC, Václav: *Referát II A brněnského Gestapa 1939-1943*. Magisterská diplomová práce. Brno, 2012.

BLATECKÁ, Anna: *Nacističtí vězeňští dozorcí před Mimořádným lidovým soudem v Olomouci*. Rukopis bakalářské diplomové práce. Olomouc, 2016.

BLANDFORD, L. Edmund: *Nacistické tajné služby*. Praha, 2003.

BRANDES, Detlef: *Češi pod německým protektorátem. Okupační politika, kolaborace a odboj 1939- 1945*. Praha, 1999.

ČERNÝ, Vladimír: *Nacistická bezpečnostní police na Moravě v letech 1944-1945. Případová studie k historii nacistického represivního aparátu na Moravě a jeho velitele Maxe Rausche v posledních měsících okupace*. In: Brno v minulosti a dnes. Brno, v tisku.

ČEŠÍK, Vojtěch: *Richard Heidan (1893 - 1947) a Franz Langer (1898 – 1947). Představitelé venkovní služebny gestapa v Olomouci*. Diplomová bakalářská práce, Olomouc, 2016.

DAMS, Carsten – STOLLE, Michael: *Gestapo. Moc a teror ve Třetí říši*. Praha, 2010.

FROMMER, Benjamin: *Národní očista: retribuce v poválečném Československu*. Praha, 2010.

KOPEČEK, Pavel: *Odbojové hnutí na Přerovsku a Hranicku v letech 1943 – 1945*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov. Přerov, 2010, s. 182 – 230.

KUKLÍK, Jan – NĚMEČEK, Jan – ŠEBEK, Jaroslav: *Dlouhé stíny Mnichova. Mnichovská dohoda očima signatářů a její dopady na Československo*. Praha, 2011.

LAPÁČEK, Jiří: *Příspěvek k poznání přerovského povstání*. In: Sborník Státního okresního archivu Přerov, sv. 23, 2015, s. 78-121.

LIŠKA, Otakar a kol.: *Tresty smrti vykonané v Československu v letech 1918-1989*. Praha, 2006.

NĚMEČKOVÁ, Daniela: *Mimořádný soud v Praze*. Diplomová bakalářská práce. Praha, 2014.

Resumé

The aim of this thesis is to outline the life and fate of Karl Streit, the member of SS and the Gestapo commander in Přerov. It focuses mainly on his service to the secret security police rather than his personal life, which, however, is dealt with as well.

Karl Streit was born in Moravia. He and his mother moved to Vienna where he graduated from a bakery school and subsequently enlisted in World War I. During the war, he started sympathizing with the Nazi ideology. He became a member of the Criminal Police in Vienna and worked in several departments in Austria and in the current Czech Republic. Streit joined SS and the Gestapo. During World War II. He actively participated in the occupation of Czechoslovakia. Karl Streit worked in many places. First he worked in Brno where he was in charge of religious issues. His work consisted in searching for Jews, their property and persecuting Czechoslovakian citizens who were helping the Jews. He was in disagreement with his superior and was therefore transferred to Přerov from where he was directing counter-actions against partisans. These counter-actions were taking place in Nový Jičín, where he got several buildings burned. As for the town of Přerov, he spent only little time there. Streit was working in Přerov from the beginning of 1945 to May of the same year. The reason is that a massive uprising was sparked off in Přerov that Karl Streit was supposed to suppress. The uprising took place on May 1st 1945 when an unknown announcer in a town hall announced the capitulation of the Third Riche and the Fall of Berlin. The citizens of Přerov started raising Czechoslovakian and Soviet flags and singing the national anthem. Due to the false information from the town hall and bad organization the German and Hungarian soldiers were disarmed. The first victim of the uprising died in the morning, whereupon several others were injured. This uprising was finally suppressed by the German soldiers. According to martial law implemented by K. H. Frank, 20 people were executed. Přerov was liberated on May 8th 1945.

Karl Streit attempted to escape but was caught and transported to a prison camp. Finally he went to the Special People's Court and was executed in Olomouc on December 31st 1948.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Seznam hodností SS a jejich české ekvivalenty (BUTLER, Rupert: Černí andělé příběh Waffen – SS. Brno 2005.)

Příloha č. 2: Část z rozsudku Karla Streita (Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48, f. 4)

Příloha č. 3: Podpis Karla Streita pod jedním z výslechů před Mimořádným lidovým soudem (Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, fond MLS Olomouc, č. spisu Ls 208/48)

Příloha č. 4: Streitova karta SSO (přední strana; Bundesarchiv Berlin, sbírka bývalého Berlin Document Center, sign. SSO 166B, Karl Streit.)

Příloha č. 5: Streitova karta SSO (zadní strana; Bundesarchiv Berlin, sbírka bývalého Berlin Document Center, sign. SSO 166B, Karl Streit.)

Příloha č. 6: Dekret prezidenta republiky č. 16/1945 Sb. II- ze dne 19. června 1945, o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech- ukázka (LIŠKA, Otakar a kol.: *Tresty smrti vykonané v Československu v letech 1918-1989*. Praha, 2006.)

Příloha č. 1: Seznam hodností SS a jejich české ekvivalenty

HODNOSTI SS	ČESKÝ EKVIVALENT
Reichsführer	Polní maršál
SS Oberstgruppenführer	Armádní generál
SS Obergruppenführer	Generálplukovník
SS Gruppenführer	Generálporučík
SS Brigadeführer	Generálmajor
SS Oberführer	Plukovník
SS Standartenführer	Plukovník
SS Obersturmbannführer	Podplukovník
SS Sturmbannführer	Major
SS Hauptsturmführer	Kapitán
SS Obersturmführer	Nadporučík
SS Untersturmführer	Poručík
SS Sturmscharführer	Praporčík
SS Hauptscharführer	Nadrotmistr
SS Oberscharführer	Rotmistr
SS Scharführer	Rotný
SS Unterscharführer	Četař
SS Rottenführer	Desátník
SS Sturmman	Svobodník
SS Oberschütze	-
SS Schütze	Vojín

Příloha č. 2: Část z rozsudku Karla Streita (text je přepsán doslovně)

Rozsudek.

Jménem republiky!

Mimořádný lidový soud v Olomouci uznal po veřejném hlavním přelíčení dne 31. prosince 1948 konaném takto právem:

Obžalovaný:

Karl Streit,

nar. dne 30.3.1898 v Rogensdorfu u Boskovic, ženatý, býv. šéf Gestapa v Přerově, t.č. ve vazbě krajského soudu v Olomouci

J e s t v i n e n,

že v době zvýšeného ohrožení republiky:

I./ od září 1938 do počátku května 1945 byl ve Znojmě, Novém Jičíně, Brně a Přerově:

a) členem a velitelem, totiž Obersturmführerem organizace SS,

b) členem, totiž krim. insp. u Gestapa ve Znojmě, Novém Jičíně, Brně a Přerově, a v Přerově posledně i šéfem Gestapa, tedy organizací podobné povahy jako jsou ty, které jsou uvedeny v § 2 t. z.

II./ v současnosti s jinými ve službách a v zájmu Německa zavinil ztrátu svobody většího počtu obyvatel republiky a to:

- a) Ve Znojmě v září a říjnu 1938 prováděje zatýkání čl. občanů a předávání jich do vazby, v Brně od března do konce roku 1944 prováděje zatýkání čl. občanů, zejména občanů židovské národnosti a předváděje je do vazby.

- b) V Přerově od ledna do května 1945 tím, že podepisoval značné množství konečných návrhů na dodání čsl. občanů do koncentračního tábora,
- c) Tím, že v Přerově od 3. do 5. 5. 1945 spolupůsobil při zatýkání nejméně 30 ti osob, zúčastněných a odboji dne 1. 5.1945 a tyto osoby s jinými pachateli dal dopravit do vazby Gestapa v Olomouci,

III./ v souvislosti s jinými, ve službách a v zájmu Německa

- a) Spolupůsobil v Přerově, dne 1. a 3.5.1945 jako šéf gestapa při zatýkání osob, zúčastněných se povstání dne 1.5.1945, spolu působil v poradě při rozhodování o soudu zatčených, tedy správním rozhodnutím zavinil smrt obyvatel republiky a to: Jana Švehláka, Ladislava Kelnera, Rudolfa Klímy, Emila Kovaříka, Josefa Zapletala, Josefa Novotného, Matyldy Dokládalové, Jana Sedláka, Hynka Smolky, Jana Machovce, Josefa Rozsleziny, Otakara Valenty, Jaroslava Motáně, Radomíra Zmeškala, Františka Vításky, Hynka Kokojana, Antonína Krále, Jaroslava Dokládala, Dr. Čestmíra Sobola, Hynka Vlčka, Karla Ertla, a dalších 2 nezjištěných mužů.
- b) v dubnu 1945 tím, že odeslal do Velkého Újezdu své podřízené členy gestapa za účelem spolupráce s útvary, pronásledujícími partyzány vědomě k akci proti partyzánům v Zákřově a tím, že se účastnil dne 18. 4. 1945 schůzky a porady o postupu proti partyzánům v Zákřově, zavinil smrt obyvatel republiky a to: Jana Ohary, Oldřicha Ohary, Josefa Marka, Drahomíra Marka, Antonína Olíra, Miroslava Závodníka, Josefa Calábka, Františka Švarce, Vladimíra Švarce, Jana Pláničky, Vlastimila Béma, Oty Žolfa, Klementa Přikryla, Jana (příjmení je nečitelné), Josefa Jana, Františka Švece, Josefa Musila a Jaroslava Žáka,

č í m ž s p á c h a l

ad I/ zločin dle § 2 retr. dekr.

ad II/ zločin dle § 7 / 1 retr. dekr.

ad III/ zločin dle § 7/3 retr. dekr.

a o d s u z u j e se

za to dle § 7/3 retr. dekr. s ohledem na § 34 tr. s. k trestu smrti provazem.

Podle § 14 lit. c/ cit.dekt.pozbývá obžalovaný občanské cti navždy.

Dle § 14 lit. c./cit. dekr. propadá celé jmění obžalovaného ve prospěch státu. Dle § 389 tr. Z.

Je obžalovaný povinen nahraditi náklady trestního řízení.

D ů v o d y :

Soud zjistil tento skutkový děj:

Obžalovaný v době zvýšeného ohrožení republiky, t.j. od září 1938 do počátku května 1945 byl členem a velitelem, totiž Obersturmführerem organizace SS ve Znojmě, Novém Jičíně, Brně a Přerově, dále v téže době a tamtéž byl členem, totiž krim. insp. gestapa, naposled i šéfem gestapa v Přerově.

Zjištění tato učiněna byla na základě doznání obžalovaného, jak v přípravném vyšetřování, tak u hl. přelíčení a na základě trestního oznámení.

Obžalovaný hájí se tím, že byl před okupací Rakouska u Policie ve Vídni a že automaticky pak přešel ke Gestapu a odtud pak byl přeložen do býv. Protektorátu.

Údaje jeho nepokládá soud za pravdivé, neboť je notorické, že ke Gestapu byli přijímáni lidé zvláště nacisticky uvědomělí, způsobilí, kteří se k těmto službám dobrovolně hlásili. Stejně tak musil se obžalovaný hlásiti do zločinecké org. SS.

Jednání jeho v tomto směru zakládá skutkovou podstatu zločinu dle § 2 restr. Dekr. a musil býti proto uznán vinným a odsouzen.

Na základě doznání obžalovaného a trestního oznámení bylo dále zjištěno, že obžalovaný v září a říjnu 1938 ve Znojmě, jako člen Gestapa zatýkal české lidi, zejména příslušníky strany soc. demokratické a komunistické. Když pak začátkem března 1944 byl přeložen ke gestapu do Brna, byl mu přidělen samostatný referát pro potírání sabotážníků a parašutistů a v této době zatkl 3 české dělníky z jedné brněnské továrny pro podezření ze sabotáže. Zatčení byli pak dodáni německému soudu v Brně. Později byl mu přidělen samostatný referát, týkající se židovského majetku a Židů vůbec a bylo mu podřízeno asi 6 zaměstnanců gestapa. V této době zatkl neb dal příkaz k zatčení několika Židů.

Když pak byl obžalovaný počátkem ledna 1945 přeložen ke gestapu do Přerova, kde byl šéfem tohoto úřadu, bylo za jeho působení zatčeno více osob české národnosti pro sabotáže, neoprávněné držení zbraní apod. Někteří z těchto lidí byli pak dodáni do vazby brněnského gestapa. Kromě toho v mnoha případech podepisoval návrhy na dodání českých lidí do koncentračních táborů.

Dále obžalovaný v době od 3. do 5. 5. 1945 dal rozkaz zatknouti dalších asi 20 osob, zúčastněných na přerovském odboji dne 1. 6. 1945 a dal je dopravit spolu s dalšími asi 15 ti uvězněnými lidmi ve věznici okr. soudu v Přerově, do vazby gestapa v Olomouci.

Obžalovaný hájí se tím, že k zatýkání českých vlastenců v Přerově, Znojmě a Brně nedošlo z jeho popudu, nýbrž na rozkaz šéfa olomouckého gestapa Heidana, resp. jeho vyšších představených.

I kdyby tomu tak bylo, nebyl by zbaven odpovědnosti, poněvadž gestapo je organizace zločinecká, do níž se dobrovolně hlásil, složil také služební přísahu, že bude plnit všechny příkazy jemu dané bez výhrady. Tomu všemu mohl se vyhnouti, kdyby do této organizace nevstoupil. (...)

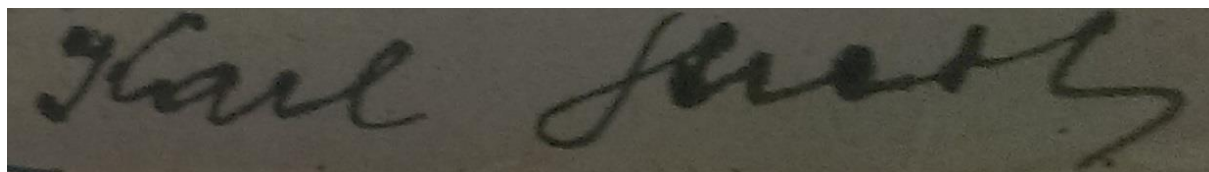
Tím jest výrok o vině jeho odůvodněn.

Ostatní ustanovení rozsudku odůvodněna jsou ve výroku cit. místy zákonnými.

Mimořádný lidový soud v Olomouci,

Dne 31. prosince 1948.

Příloha č. 3: Podpis Karla Streita pod jedním z výslechů před Mimořádným lidovým soudem

A photograph of a handwritten signature in dark ink on a light-colored surface. The signature is written in a cursive, somewhat stylized script. The first part of the signature is clearly legible as 'Karl' and the second part as 'Streit'. The ink is dark and the background is a light, slightly textured paper.

Příloha č. 4: Streitova karta SSO (přední strana)

Dienstgrad	Bef.-Dat.	Dienststellung	von	bis	h'amt.	Eintritt in die H.:	301544	Dienststellung	von	bis	h'amt.
U'Stuf.	9.11.22	Rückwärtl. d. Front. P.M. 22 -				Eintritt in die Partei:	6.10.7.683				
O'Stuf.	30.11.45						30.3.98				
hpt'Stuf.						<i>max. Streit</i>					
Stabf.						Größe: 1.68	Geburtsort: Pogendorf/Weißhirs				
O'Stabf.						H-3.R. Winkeltäger: *	SA-Sportabzeichen Olympia				
Staf.						Coburger Abzeichen	Reiterpostabzeichen Scharabzeichen				
Oberf.						Blutorden Gold. HJ-Abzeichen	Reichspostabzeichen D.S.R.G.				
Bef.						Gold. Partelabzeichen Gauheftabzeichen	H-Leistungsabzeichen				
Geuf.						Totenkopfring	D.H. d. NSDAP.				
O'Geuf.						Ehrendegen					
						Juleuditer					
Jahreslofen:		Familienstand: vH. 15.6.39		Beruf: Bäcker		Stamm: Kömmerer		Parteilichheit:			
		Ehefrau: Leopold. Schmidt 28.12.04 Wien		Arbeitgeber: Staps: Wien							
		Parteilichkeit: Tüchtigkeit in Partei:		Volkschule: 8 Kl.		Höhere Schule:					
		Religion: Kath. 1891.		Fach- od. Gew.-Schule:		Technikum:					
		H. 9.11.38		Handelschule:		Hochschule:					
		Kinder: 1. 4. 2. 5. 3. 6.		Sprachen:				Stellung im Staat (Bemerkbe, Beibede, Dolmet, Industri):			
		Nationalpol. Erziehungsanstalt für Kinder:		Abnennnachweis:		Lebensborn:					

Dr. 5000. S. 42. C 0002.

Příloha č. 6: Dekret prezidenta republiky č. 16/1945 Sb. II- ze dne 19. června 1945, o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech- ukázka

Zločiny proti osobám

§ 5

(1) Kdo v době zvýšeného ohrožení republiky (§ 18) dopustil se ve službách nebo v zájmu Německa, nebo jeho spojenců, nebo republiky nepřátelského hnutí, jeho organizací, či členů, těchto zločinů:

- a) podle trestního zákona ze dne 17. května 1852, č. 117 ř. z., zločinu veřejného násilí loupeží lidí (§ 90), veřejného násilí nakládáním s člověkem jako s otrokem (§ 95), vraždy (§§ 134 až 137), zabití (§§ 140 a 141) a těžkého poškození na těle (§ 156),
- b) podle trestního zákona zák. čl. V/ 1878 zločinu vraždy (§ 278), úmyslného zabití (§ 279), těžkého ublížení na těle s následky smrtelnými (§§ 306 a 307) a loupeže dětí (§ 317), trestá se smrtí.

(2) Kdo v téže době, týchž okolností a za týmž účelem se dopustil těchto zločinů:

- a) podle trestního zákona ze dne 27. května 1852, č. 117 ř. z., zločinu veřejného násilí neoprávněným omezováním osobní svobody člověka (§ 93), veřejného násilí vydíráním (§ 98), veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním (§ 99) a těžkého poškození na těle (§ 152 a 155),
- b) podle trestního zákona zák. čl. V/1878 zločinu bezprávného omezování osobní svobody člověka (§§323, 324 a 325), těžkého ublížení na těle (§301) a vydírání (§§ 350 a 353), trestá se těžkým žalářem od deseti do dvaceti let.

Anotace

Jméno a příjmení:	Kristýna Prokešová
Fakulta:	Filozofická
Katedra:	Historie
Vedoucí práce:	PhDr. Pavel Kreisinger
Rok obhajoby:	2016
Název práce:	Karl Streit (1898 – 1948) poslední velitel přerovského Gestapa a poslední popravený příslušník SS v Olomouci.
Název práce v angličtině:	Karl Streit (1898 - 1948) the last head of Přerovs Gestapo and the last executed member of SS in Olomouc
Anotace:	Jedná se biografickou studii, která mapuje život příslušníka SS a šéfa služebny Gestapa v Přerově. V práci je zahrnut popis událostí z přerovského povstání 1. května 1945
Klíčová slova:	Gestapo, bezpečnostní policie, Protektorát Čechy a Morava, Olomouc, druhá světová válka, Mimořádný lidový soud
Anotace v angličtině:	This thesis is a biographical sketch of Karl Streit, the member of SS and the Gestapo commander in Přerov. It contains a description of events occurring during the uprising in Přerov May 1st 1945.
Klíčová slova v angličtině:	Gestapo, Security police,

	Police, Protectorate of Bohemia and Moravia, Olomouc, World War II, Extraordinary People's Courts
Přílohy k práci:	Hodnosti SS, osobní karty, edice rozsudků,
Počet stran:	72
Jazyk:	Čeština